

SADRŽAJ

BISKUPOVA RIJEČ NA POČETKU GODINE DUHOVNIH ZVANJA:

Zajedno u molitvi i promociji duhovnih zvanja.....103

DOKUMENTI.....105

Zajednička poruka pape Franje i ekumenskog patrijarha Bartolomeja prigodom proslave III. Svjetskog dana molitve za skrb o stvorenom svijetu (1. rujna 2017.)...105

Poruka pape Franje za Svjetski misijski dan 2017. (22. listopada 2017.):

Misija u srcu kršćanske vjere106

Poruka Svetog oca Franje za 1. Svjetski dan siromašnih (33. nedjelja kroz godinu, 19. studenoga 2017.): *Ne ljubimo riječju, već djelima*.....108

Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2018. (14. siječnja 2018.):

Primiti, zaštititi, promicati i integrirati migrante i izbjeglice112

Poruka predsjednika Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju na početku školske i katehetske godine 2017./2018.:

Škola i vjeronauk pred izazovom obrazovne reforme116

Priopćenje za javnost Mješovite komisije Hrvatske biskupske konferencije i Srpske pravoslavne Crkve118

Susret članova Hrvatske biskupske konferencije s članovima Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP) (Zagreb, 19. lipnja 2017.)119

Zajedničko priopćenje Mješovite komisije hrvatskih katoličkih i srpskih pravoslavnih stručnjaka za zajedničko razmatranje lika kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkog (Vatikan, 12. i 13. srpnja 2017.)120

ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA.....121

Dolazak bogoslova u sjemenište »Ivan Pavao II.« u Rijeci121

Naši svećenički kandidati121

Katekumenat.....122

Tečajevi pripreme za brak122

Biskupijsko hodočašće na Trsat i otvaranje Godine duhovnih zvanja (8. listopada 2017.)123

Plenarni svećenički sastanak (Krk, 8. studenoga 2017.)123

Pastirski pohod župama Creskog dekanata i sveta potvrda u Novalji i Lunu124

15. Obiteljska škola Riječke metropolije (Malinska, 10. - 12. studenog 2017.)124

Permanentna formacija mladih svećenika125

Đakonsko ređenje125

Biskupijski pastoralni kalendar za 2017./2018. godinu125

IZ POVJERENSTAVA	126
➤ Povjerenstvo za mlade.....	126
Informacije o planiranim događanjima Povjerenstva za pastoral mladih u pastoralnoj godini 2017./2018.	126
➤ Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja	126
Biskupijski susret ministranata	126
➤ Apostolat žena za duhovno majčinstvo	127
Duhovna obnova za djevojke i žene Otoka Krka (Krk - Oaza Kraljice mira, 23. rujna 2017.)	127
Hodočašće žena na grob sl. Božje Marice Stanković (Zagreb, 7. listopada 2017.)	128
IZ POKRETA ZA ŽIVOT.....	128
Proslava 25. obljetnice »Pokreta za život«.....	128
IZ POSTULATURE SL. BOŽJEGA ANUTUNA MAHNIĆA	129
Dan sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića (Krk - katedrala, 14. prosinca 2017.).....	129
IZ CARITASA BISKUPIJE KRK	129
12 godina projekta »Ljetovanje u Martinšćici«.....	129
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJESTI.....	130
Kronika biskupa Ivice Petanjka.....	130
➤ Svećenici: Imenovanja i premještanja u Biskupiji Krk.....	131
➤ Obavijest: U Krku vjeronauk za odrasle	131
➤ Izvještaji	132
Proslava sv. Kvirin, zaštitnik Krčke biskupije (Krk, 1. – 3. lipnja 2017.).....	132
Svetkovina Srca Isusova - Dan svećeničkog posvećenja - okupila svećenike i redovnike naših otoka (21. i 23. lipnja 2017.)	133
Susret vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri Riječke metropolije (o. Cres, 22. lipnja 2017.)	135
Svećeničko ređenje vlč. Antona Budinića (Krk, 29. lipnja 2017.)	136
Mlada misa vlč. Antona Budinića (Mali Lošinj, 2. srpnja 2017.)	137
Blagoslov nove kapele i oltara u Velom Lošinju (15. srpnja 2017.)	139
Ljetovanje bogoslova održano na otoku Susku (17. - 21. srpnja 2017.).....	140
U Krku održano biskupijsko (županijsko) stručno vijeće vjeroučitelja osnovnih i srednjih škola (Krk, 1. rujna 2017.)	141
IN MEMORIAM.....	143
s. M. Dinka Ana Duvnjak (1939. – 2017.).....	143
fra Bonaventura Duda (1924. – 2017.).....	144
Don Francesco Cesari (Cesarić) (1925. – 2017.)	146

ZAJEDNO U MOLITVI I PROMOCIJI DUHOVNIH ZVANJA

Draga braćo svećenici,
redovnici i redovnice,
vjeroučitelji i vjeroučiteljice,
i svi vjernici naše biskupije!

Već ste upoznati s nakanom da ovu godinu na posebni način posvetimo duhovnim zvanjima i da to bude prioritet u našem apostolsko-pastoralnom radu.

Naša biskupija bila je bogata duhovnim zvanjima i trenutačno ne osjećamo njihov manjak zahvaljujući jednom određenom broju svećenika koji su davno navršili kanonsku dob za umirovljenje, neki su prešli i osamdesetu, a ipak su još uvijek aktivni, bilo kao župnici, bilo na nekom drugom području apostolata. Stoga najprije njima odajem priznanje i zahvalnost, a primjerenu nagradu može im udijeliti jedino Gospodin.

Nakon što smo sazvali Prezbitersko vijeće i dobili mišljenje i prijedloge iz cijele naše biskupije te proljetnu plenarnu skupštinu posvetili istoj temi, imenovali smo odbor za Godinu duhovnih zvanja u sastavu: vlč. Ranko Papić, vlč. mr. Luka Paljević i fra Diego Deklić, ofm. Oni su sve pristigle prijedloge proučili i pripremili prigodni materijal koji izlazi kao tiskani priručnik. U njemu ćete naći mnoštvo prijedloga kao i gotovih tekstova koji vam mogu pomoći u liturgijskim slavljinama i drugim oblicima animiranja.

Želja nam je da ova Godina duhovnih zvanja dopre do svih vjernika naše biskupije, te stoga molim povjerenstva da surađuju s imenovanim odborom, te svatko osobno, ali i kao povjerenstvo, uložite maksimalni trud kako bi ovo djelo što ga započinjemo uistinu urodilo plodom u vrijeme koje je Gospodin pridržao za sebe.

Duboko sam uvjeren da će naši vjernici zdušno prihvatiti ovu inicijativu, ali mi

svećenici, redovnici i redovnice, poglavito župnici i župni vikari, vjeroučitelji i vjeroučiteljice, moramo biti svesrdni poticatelji i založeni animatori.

Na nedavnom biskupijskom susretu vjeroučitelja i vjeroučiteljica predstavljena je također ova inicijativa i došlo se do konkretnih prijedloga i zaključaka koji će biti ugrađeni u ovogodišnji vjeronaučni program a koji će obuhvatiti djecu i mlade osnovnih i srednjih škola.

Na svećenicima koji rade u pastoralu ostaje obveza da se o ovome govori, razmišlja i moli, posebno na susretima mladih i studenata koji su pred izborom svoga zvanja, kao i onih koji su se već opredijelili za svoje zvanje, ali se propitkuju je li to baš ono što žele ili ih Gospodin poziva da ostave sve i pođu za njim.

Mi se ne smijemo bojati mladima ponuditi ovo radikalno opredjelje za Boga i bližnjega koji ne traži nešto, nego cijelu osobu. Onaj tko je krenuo za Isusom Kristom daje ne nešto svoga i nešto od sebe, nego sebe samoga. Vjerujem da je to u isto vrijeme i nama svećenicima i posvećenim osobama duboki ispit savijesti: koliko ja pripadam Isusu Kristu? Najveća će animacija i poticaj drugima biti naš autentični život svećenika, redovnika i vjeroučitelja.

Uz djecu i mlade, uključimo i naše obitelji, roditelje, starije, nemoćne i bolesne, siromašne i bogate ... svatko može dati svoj doprinos primjeren svojoj životnoj dobi, stanju i okolnostima u kojima živi i u kojima se nalazi.

Godina duhovnih zvanja započet će u nedjelju 8. listopada ove godine u svetištu Majke Božje Trsatske za vrijeme našeg biskupijskog hodočašća Gospi Trsatskoj. Započinjemo molitvom i euharistijom u Gos-

pinu svetištu kako bi Majka Marija svojom majčinskom ljubavlju i zagovorom pratila naše molitve, želje i potrebe, kao što je s apostolima pratila život prve Crkve.

Godina duhovnih zvanja svojim najvećim dijelom smještena je u okvire školske i akademske godine u kojima su i naše župne zajednice na okupu i u vrijeme kad se odvija najintenzivniji rad na župama. Stoga treba iskoristiti to pogodno vrijeme kako bi se na vrijeme zaoralo brazdu i posijalo dobro sjeme, a onda se nadamo i vjerujemo da će Gospodar žetve rad i trud obilno nagraditi.

Kao što Božje milosrđe nikad ne prestaje, tako neka ne prestane ni naša molitva i briga za podmladak Crkve.

Ovdje ću spomenuti neke od predloženih inicijativa i neću ih šire obrazlagati, jer je sve detaljno prikazano u prigodnom tiskanom priručniku koji će uskoro biti poslan na sve naše župe. U njemu će biti prigodni materijal za Godinu duhovnih zvanja kao i razrađeni program. To su nautci koje će svatko ovisno o mogućnostima ostvariti, ali i upotpuniti novim inicijativama.

Već u mjesecu rujnu, a onda i u lipnju slijedeće godine, bit će susret ministranata i mladih naše biskupije, podjela akolitata i lektorata dvojici naših bogoslova, a tijekom godine, ako Bog da, đakonsko i svećeničko ređenje.

Pred nama su prigode koje možemo osmisliti i oplemeniti sadržajima u vidu peticija i molitve za duhovna zvanja kao što su: Marijin mjesec listopad i listopadske pobožnosti, kao i, u proljeće, svibanjske pobožnosti, pobožnost Presvetom Srcu Isusovu i Marijinu u lipnju, osmina Dušnog dana i molitva i sjećanje na naše pokojne svećenike, redovnike i redovnice, došašće i blagoslov obitelji, hodočašće djece na grob sluge Božjeg biskupa Mahnića s naglaskom na njegovo svećeništvo i biskupstvo, korizma s tematskim križnim putem i nedjelja Dobrog Pastira, susreti mladih po otocima kao što je npr. u Cresu o spomendanu sve-

tog Ivana Bosca, *Svećenički Emaus* – hodočašće svećenika tragom svetih svećenika u Hrvatskoj, tjedna i mjesečna klanjanja pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, posjet i upoznavanje karizmi redovnika i redovnica u našoj biskupiji...

Kao što vidite sve su to inicijative koje zahtijevaju samo malo dobre volje i svijesti potreba naše biskupije i cijele Crkve.

Postoje prijedlozi koji su mi osobito na srcu i u koje bih volio da se uključe po mogućnosti svi svećenici. Tako, na primjer, oživljavanje društva svećenika klanjatelja što ga je u svoje vrijeme promicao sluga Božji Antun Mahnić. Njemu, kojeg se spominjemo svakog 14. u mjesecu, moleći da bude uzdignut na čast oltara, na poseban način preporučimo ovu godinu koju započinjemo jer vjerujemo da će on to svesrdno popratiti svojim molitvama i zagovorom.

Neka se u cijeloj biskupiji na svim svetim misama, osim nedjeljom, blagdanima i svetkovinama, nakon popričesne molitve, a prije završnog blagoslova, moli poznata molitva za svećenička zvanja *O sveta Majko Božja*. Na nedjelje, blagdane i svetkovine neka se u molitvu vjernika uvrsti barem jedan od zaziva za Godinu duhovnih zvanja predloženih u spomenutom priručniku.

Ne zaboravimo da će naš primjereni svećenički život biti najveća propovijed i poticaj drugima da se odazovu Isusovu pozivu. Neka ova godina svakom od nas bude Godina milosti Gospodnje u kojoj ćemo obnoviti svoja mladenačka oduševljenja za Isusa Krista i uvidjeti stanje u kojem se nalazimo i u kojem želimo biti.

Neka nas u svemu prate i svojim zagovorom pomognu i naši nebeski zaštitnici: sveti Kvirin, Gaudencije i Kristofor, a blagoslov Trojedinog Boga neka počiva na svakom onom tko uzme udijela u ovoj velikoj nakani i potrebi naše biskupije i cijele Crkve Božje.

Vaš biskup Ivica

ZAJEDNIČKA PORUKA PAPE FRANJE I EKUMENSKOG PATRIJARHA
BARTOLOMEJA PRIGODOM PROSLAVE III. SVJETSKOG
DANA MOLITVE ZA SKRB O STVORENOM SVIJETU

– 1. RUJNA 2017. –

Izvjestaj o stvaranju pruža nam panoramski pogled na svijet. Sveto pismo otkriva da je Bog »u početku« želio čovjeka za suradnika u očuvanju i zaštiti prirodnog okoliša. U početku, kao što čitamo u Postanku, »još nije bilo nikakva poljskoga grmlja po zemlji, još ne bijaše niklo nikakvo poljsko bilje, jer Jahve, Bog, još ne pusti dažda na zemlju i nije bilo čovjeka da zemlju obrađuje« (2, 5). Zemlja nam je povjerena kao uzvišeni dar i naslijeđe, za koje smo svi odgovorni sve dok »na kraju« sve na nebu i na zemlji ne bude obnovljeno u Kristu (*Ef* 1, 10). Naše ljudsko dostojanstvo i dobrobit duboko su povezani s našom brigom za čitav stvoreni svijet.

Međutim, »u međuvremenu«, povijest svijeta pokazuje drukčiju stvarnost. Ona otkriva moralno pustošenje gdje naši stavovi i ponašanje prema stvorenom svijetu potamnjuju naš poziv da budemo Božji suradnici. Naša sklonost da prekidamo osjetljive i uravnotežene ekosustave na svijetu, naša nezasićena želja za manipulacijom i nadzorom nad ograničenim dobrima planeta i naša pohlepa za neograničenim izvlačenjem zarade na tržištima – sve to nas je otuđilo od izvornog nauma stvaranja. Više ne poštujemo prirodu kao zajednički dar, već je, naprotiv, smatramo privatnim posjedom. Više ne postupamo s prirodom prijateljski i zaštitnički, već samovoljno njome gospodarimo kako bismo jačali naše strukture.

Posljedice ovog alternativnog pogleda na svijet su tragične i trajne. Ljudski i prirodni okoliš zajedno propadaju, a tim propadanjem planeta najteže su pogođene

najranjivije osobe. Utjecaj klimatskih promjena pogađa prije svega one koji grcaju u siromaštvu u svakom kutku svijeta. Naša obveza da se odgovorno služimo zemaljskim dobrima podrazumijeva prepoznavanje i poštovanje svih ljudi i svih živih bića. Hitan poziv i izazov da skrbimo o stvorenom svijetu predstavljaju poziv čitavom čovječanstvu da radi na održivom i cjelovitom razvoju.

Stoga, ujedinjeni istom brigom za svijetom koji je Bog stvorio i priznajući da je zemlja zajedničko dobro, usrdno pozivamo sve ljude dobre volje da dana 1. rujna izdvoje vremena za molitvu za okoliš. O toj prigodi želimo zahvaliti dobrohotnom Stvoritelju za veličanstveni dar stvorenog svijeta i obvezati se da ćemo za njega skrbiti i čuvati ga radi budućih naraštaja. Najposlije, znamo da radimo uzalud ako Gospodin nije uz nas (*usp. Ps* 126/127), ako molitva nije u središtu našega promišljanja i proslava. Naime, cilj naše molitve je promijeniti način na koji promatramo svijet kako bismo promijenili način na koji se ophodimo prema njemu. Cilj koji si postavljamo je smoći hrabrosti prihvatiti veću jednostavnost i solidarnost u našem načinu življenja.

Onima koji su na važnim položajima u društvu, gospodarstvu, politici i kulturi upućujemo hitan apel da odgovorno osluhnu krik zemlju i da odgovore na potrebe marginaliziranih, ali prije svega da odgovore na molbu mnogih i podrže globalni konsenzus za oporavak našeg ranjenog svijeta. Uvjereni smo da nema iskrenog i trajnog rješenja za izazov ekološke krize i klimatskih promjena bez

složnog i kolektivnog odgovora, bez zajedničke odgovornosti u kojoj će se voditi računa i o do sada učinjenom, te bez davanja prioriteta solidarnosti i služenju.

Iz Vatikana i Fanara, 1. rujna 2017.

Papa Franjo i ekumenski patrijarh Bartolomej

PORUKA PAPE FRANJE
ZA SVJETSKI MISIJSKI DAN 2017.

– 22. LISTOPADA 2017. –

Misija u srcu kršćanske vjere

Draga braćo i sestre,

I ove nas godine Svjetski misijski dan okuplja oko Isusove osobe »prvog i najvećeg blagovjesnika« (Pavao VI., *Evangelii nuntiandi*, 7), koji nas neprestano šalje da naviještamo Evanđelje ljubavi Boga Oca u snazi Duha Svetoga. Ovaj nas dan poziva da ponovno razmišljamo o *misiji u srcu kršćanske vjere*. Naime, Crkva je misijska po svojoj naravi; u protivnom ne bi više bila Kristova Crkva, nego tek jedna od zajednica koja bi brzo prestala služiti svojoj svrsi te bi nestala. Stoga smo pozvani postaviti si određena pitanja o našem kršćanskom identitetu i odgovornostima nas kao vjernika, u svijetu obilježenom zbunjenostima, razočaranjem i frustracijom i rastrganom brojnim bratubilačkim ratovima, koji nepravedno pogađaju poglavito nedužne. Koji je *temelj* našega poslanja? Što je *središte* našega poslanja? Koji su *temeljni pristupi* koje trebamo poduzeti u obavljanju svojeg poslanja?

Misija i preobražavajuća snaga evanđelja Krista, Puta, Istine i Života

1. Misija Crkve, namijenjena svim ljudima dobre volje, temelji se na snazi preobraženja koju ima evanđelje. Evanđelje je Radosna vijest koja u sebi sadrži zaraznu radost i nudi novi život: život uskrsloga Krista koji, darujući nam svoga životvornoga Duha, postaje za nas Put, Istina i

Život (usp. Iv 14, 6). On je onaj koji nas poziva da ga slijedimo s povjerenjem i hrabrošću. U nasljedovanju Isusa kao našeg Puta, doživljavamo njegovu Istinu i primamo njegov Život, koji je punina zajedništva s Bogom Ocem, u sili Duha Svetoga. Taj nas život oslobađa od svake sebičnosti i izvor je kreativnosti u ljubavi.

2. Bog Otac želi ovu egzistencijalnu preobrazbu svojih sinova i kćeri. Ta preobrazba nalazi svoj izraz u klanjanju u duhu i istini (usp. Iv 4, 23-24), po životu oživotvorenim Duhom Svetim u nasljedovanju Isusa Sina na slavu Boga Oca. »Božja slava je živi čovjek« (Irenej, *Adversus haereses* IV, 20, 7). Naviještanje Evanđelja postaje tako živa i djelotvorna riječ koja ostvaruje ono što razglašava (usp. Iz 55, 10-11), to jest Isusa Krista, koji se neprestano utjelovljuje u svakoj ljudskoj situaciji (usp. Iv 1, 14).

Misija i Kristov *kairos*

3. Misija Crkve, dakle, nije širenje neke vjerske ideologije, a još manje predlaganje nekog uzvišenog etičkog nauka. Mnogi su pokreti u svijetu sposobni pobuditi uzvišene ideale ili načine življenja smislenog života. No, kroz misiju Crkve sâm Isus Krist nastavlja evangelizirati i djelovati. Njegova misija tako u povijesti uprisutnjuje *kairos*, pogodno vrijeme spasenja u povijesti. Propovijedanjem evanđelja, Uskrsli Isus postaje uvijek

iznova naš suvremenik, tako da oni koji ga prihvate s vjerom i ljubavlju doživljavaju preobražavajuću snagu njegova Duha koji čovječanstvo i stvorenje čini plodnima, kao što kiša čini zemlju plodnom. »Njegovo uskrsnuće nije nešto što pripada prošlosti, već sadrži neku životnu snagu koja je prožela svijet. Tamo gdje se sve čini da je mrtvo, sa svih se strane iznenada ponovno javljaju klice uskrsnuća. To je neodoljiva sila« (*Evangelii gaudium*, 276).

4. Imajmo uvijek na umu da »biti kršćanin nije rezultat neke etičke odluke ili neke velike ideje, već je to susret s događajem, s Osobom, koja životu daje novi obzor i time konačni pravac« (Benedikt XVI., *Deus caritas est*, 1). Evanđelje je Osoba, koja se neprestano nudi i stalno poziva one koji ju prihvaćaju s poniznom i djelatnom vjerom i povjerenjem dijeliti njezin život stvarnim dioništvom u vazmenom otajstvu Kristove smrti i uskrsnuća. Evanđelje postaje tako, po *krštenju*, izvorom novog života, oslobođenog vladavine grijeha, prosvijetljenog i preobraženog Duhom Svetim, po *potvrđi* postaje okrjepljujuće pomazanje koje, po istome Duhu, pokazuje nove putove i strategije svjedočenja i praćenja, a po *euharistiji* postaje hrana za novi život, »lijek besmrtnosti« (Ignacije Antiohijski, *Epistula ad Ephesios*, 20, 2).

5. Svijetu je nasušno potrebno evanđelje Isusa Krista. On, po Crkvi, nastavlja svoje poslanje *Dobrog Samarijanca*, vidajući krvareće rane čovječanstva i kao *Dobri Pastir* neprestano traži one koji besciljno lutaju krivudavim stazama koje nikamo ne vode. Hvala Bogu, mnoga značajna iskustva i dalje svjedoče o preobražavajućoj snazi evanđelja. Tu mislim na gestu studenta Dinke koji je, po cijenu vlastitog života, zaštitio studenta od pripadnika neprijateljskog plemena Nuer koji su ga htjeli ubiti. Mislim također i na ono euharistijsko slavlje u Kitgumu, u sjevernoj Ugandi, gdje je, nakon okrutnog pokolja koje je počinila skupina pobu-

njenika, misionar poticao narod da ponavlja Isusove riječi na križu: »Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio?«, kao izraz očajničkog vapaja braće i sestara rassetoga Gospodina. Za narod je to slavlje bilo veliki izvor utjehe i ohrabrenja. Možemo također podsjetiti na bezbrojna svjedočanstva o tome kako evanđelje pomaže u prevladavanju uskogrudnosti, sukobâ, rasizma, plemenskih sukoba te svugdje i među svima promiče pomirenje, bratstvo i uzajamnu razmjenu iskustva i dobara.

Misija nadahnjuje duhovnost stalnog izlaska, hodočašća i progonstva

6. Misija Crkve oživljuje duhovnost stalnog *izlaska*. Pred nas se postavlja izazov »izići iz vlastite udobnosti i imati hrabrosti poći na sve periferije koje trebaju svjetlo evanđelja« (*Evangelii gaudium*, 20). Misija Crkve nas potiče na *trajno hodočašće* po različitim bespućima života, kroz različita iskustva gladi i žeđi za istinom i pravednošću. Misija Crkve nadahnjuje iskustvo *stalnog progonstva*, kako bismo, u svojoj žeđi za beskonačnošću, postali svjesni da smo prognanici koji putuju prema svojoj konačnoj domovini, smještenoj između »već« i »još ne« Kraljevstva nebeskog.

7. Misija podsjeća Crkvu da ona nije svrha samoj sebi, već ponizno sredstvo i posredovanje Kraljevstva. Crkva koja je autoreferencijalna i zadovoljava se zemaljskim uspjehom, nije Kristova Crkva, njegovo raspeto i slavno Tijelo. Zato bismo trebali više voljeti »Crkvu koja je doživjela nezgodu, koja je ranjena i prljava zato što je izišla na ulice, nego Crkvu koja je bolesna zbog zatvorenosti i komocije hvatanja za vlastite sigurnosti« (*isto*, 49).

Mladi, nada misije

8. Mladi su nada misije. Osoba Isusa Krista i Radosna vijest koju je proglasio i dalje oduševljavaju mnoge mlade ljude. Oni traže načine da se hrabro i s

oduševljenjem stave u službu čovječanstva. »Mnogi mladi pružaju svoju solidarnu pomoć s obzirom na probleme u svijetu i posvećuju se raznim aktivnostima i različitim oblicima volonterskog rada [...]. Kako je lijepo vidjeti da su mladi 'putujući propovjednici' (*callejeros de la fe*), radosno noseći Isusa na sve ulice, na sve trgove, u svaki kutak zemlje!« (*isto*, 106). Sljedeća opća redovita skupština Biskupske sinode, koja će se održati 2018. godine, na temu »Mladi, vjera i razlučivanje poziva« predstavlja providnosnu priliku za uključivanje mladih u zajedničku misijsku zadaću u kojoj je potrebna njihova bogata mašta i kreativnost.

Služba papinskih misijskih djela

9. Papinska misijska djela dragocjeno su sredstvo buđenja želje za nadilaženjem vlastitih granica i sigurnosti, kako bismo svima navijestili evanđelje, u svakoj kršćanskoj zajednici. U njima, zahvaljujući dubokoj misionarskoj duhovnosti koju treba svakodnevno njegovati, kao i stalnoj predanosti u podizanju misionarske svijesti i oduševljenja, mladi ljudi, odrasli, obitelji, svećenici, biskupi te redovnici i redovnice rade na tome da se kod svijetu odnjeguje

misijsko srce. Svjetski misijski dan, koji promiče Djelo za širenje vjere, dobra je prilika da misijsko srce kršćanskih zajednica sudjeluje s molitvom, svjedočanstvom života i zajedništvom dobara kako bi se odgovorilo na velike i prijeke potrebe evangelizacije.

Ostvarivanje naše misije s Marijom, Majkom evangelizacije

10. Draga braćo i sestre, u ostvarivanju svojega poslanja, nadahnjajmo se na Mariji, Majci evangelizacije. Ona je, potaknuta Duhom, u dubini svoje ponizne vjere prihvatila Riječ života. Neka nam Djeвица Majka pomogne izreći svoj »da«, svjesni prijeke potrebe da Isusova Radosna vijest odzvanja u našem vremenu. Neka nam svima isprosi obnovljenu revnost u donošenju svima Evanđelja života koje pobjeđuje smrt. Neka nas zagovara da steknemo svetu odvažnost, potrebnu pri iznalaženju novih načina donošenja dara spasenja svakoj osobi.

Iz Vatikana, 4. lipnja 2017. Svetkovina Duhova

FRANJO

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 1. SVJETSKI DAN SIROMAŠNIH

— 33. NEDJELJA KROZ GODINU, 19. STUDENOGA 2017. —

Ne ljubimo riječju, već djelima

1. »Dječice, ne ljubimo riječju i jezikom, već djelom i istinom« (*I Iv 3, 18*). Ove riječi apostola Ivana izražavaju zapovijed prema kojoj nijedan kršćanin ne smije biti ravnodušan. Ozbiljnost kojom »ljubljeni učenik« predaje Isusovu zapovijed sve do naših dana još je snažnije naglašena suprotstavljanjem između *praznih riječi* koje su često na našim usnama i *konkretnih djela* koja smo si naprotiv pozvani postaviti kao mjerilo.

Ljubav ne dopušta izgovore. Tko želi ljubiti kao što je Isus ljubio, mora se povesti njegovim primjerom, poglavito kada je riječ o ljubavi prema siromašnima. Način na koji je Sin Božji ljubio, uostalom, dobro je poznat, a Ivan na to jasno podsjeća. Ta ljubav počiva na dva nosiva stupa: Bog nas je prvi ljubio (*usp. I Iv 4, 10.19*), i ljubio nas je predavši potpuno samoga sebe, čak dotle da je položio svoj život za nas (*I Iv 3, 16*).

Takva ljubav ne može ostati bez odgovora. Iako se nudi jednostrano i ne traži ništa zauzvrat, ona ipak rasplamsava srce takvim žarom da se svaki onaj koji to u srcu oćuti osjeća dužnim uzvratiti na tu ljubav unatoć svojim ogranićenjima i grijesima. A to se može dogoditi samo ako Božju milost, njegovu milosrdnu ljubav prihvatimo, što je više moguće, u svome srcu tako da ona potakne našu volju pa i naša ćuvstva na ljubav prema Bogu samome i prema bližnjemu. Na taj način milosrće koje izvire, tako reći, iz srca Presvetoga Trojstva može pokrenuti naš život i uroditi samilošću i djelima milosrća prema braći i sestrama koji se nalaze u potrebi.

2. »Jadnik vapi, a Jahve ga ćuje« (*Ps* 34, 7). Crkva je oduvijek shvaćala važnost ovog vapaja. Tome u prilog govori veliko svjedoćanstvo koje nalazimo već na prvim stranicama Djela apostolskih, gdje Petar traži da se izabere sedmoricu ljudi, »punih Duha i mudrosti« (6, 3), da preuzmu na sebe službu pomaganja siromašnima. To je zasigurno jedan od prvih znakova kojima se kršćanska zajednica predstavila svijetu: služenje siromašnima. Prva je zajednica shvatila da biti Isusov ućenik znaći pokazati bratstvo i solidarnost, kao odgovor na glavno Ućeniteljevo ućenje koji je proglasio siromašne *blaženima* i *baštinicima* Kraljevstva nebeskog (*usp. Mt* 5, 3).

»Sva bi imanja i dobra prodali i porazdijelili svima kako bi tko trebao« (*Dj* 2, 45). U ovim rijećima jasno uoćavamo koliko su prvi kršćani bili time zaokupljeni. Evandelist Luka, koji više nego bilo koji drugi sveti pisac govori o milosrću, ne pretjeruje kada opisuje praksu dijeljenja u prvoj zajednici. Naprotiv, njegove su rijeći upućene vjernicima svih naraštaja, a time i nama, kako bi nas podupro u našem svjedoćenju i potaknuo našu brigu za one najpotrebnije. Istu poruku prenosi s jednakim uvjerenjem apostol Jakov koji u

svojoj poslanici upotrebljava snažne i prodorne rijeći: »Ćujte, braćo moja ljubljena: nije li Bog one koji su svijetu siromašni izabrao da budu bogataši u vjeri i baštinici Kraljevstva što ga je obećao onima koji ga ljube? A vi prezreste siromaha! Ne tlaće li vas upravo bogataši? Ne vuku li vas baš oni na sudove? [...] Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djelâ nema? Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne: 'Hajdete u miru, grijte se i sitite', a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? Tako i vjera: ako nema djelâ, mrtva je u sebi« (2, 5-6.14-17).

3. Bilo je, međutim, razdoblja u povijesti kada kršćani nisu u potpunosti poslušali taj poziv i kada su dopustili da ih zarazi svjetovni način razmišljanja. No, Duh Sveti nije propuštao dozivati im u pamet da moraju svoj pogled držati ćvrsto upravljen u ono što je bitno. Podizao je, naime, muškarce i žene koji su na različite načine posvetili svoj život služenju siromašnima. Koliko su samo stranica, tijekom ove dvije tisuće godina povijesti, napisali kršćani koji su, u krajnjoj jednostavnosti i poniznosti te velikodušnom i kreativnom ljubavlju, služili najsiromašniji braći i sestrama!

Najistaknutiji primjer nam pruža Franjo Asiški, kojeg su slijedili mnogi drugi sveti muškarci i žene tijekom stoljeća. On se nije zadovoljio time da *zagrlj* gubavce i dadne im *milostinju*, već je odlučio poći u Gubbio da *boravi* s njima. On sâm vidio je u tome susretu prekretnicu na svom putu obraćenja: »Dok sam bio u grijesima, bilo mi je veoma mrsko i gledati gubavce. I Gospodin sam dovede me među njih i ja sam im iskazivao milosrće. I kad sam odlazio od njih, ono što mi se činilo mrskim pretvorilo mi se u duhovnu i tjelesnu slast« (*Opor* 1-3: *FF* 110). Ovo svjedoćanstvo pokazuje preobražavajuću snagu ljubavi i kršćanskog načina života.

Ne možemo razmišljati o siromašnima jednostavno kao o korisnicima našeg povremenog volonterskog rada kojeg obavljamo jednom tjedno ili improviziranih djela velikodušnosti koja umiruju našu savjest. Ta iskustva, koja su svakako vrijedna i korisna da probude u nama osjetljivost za potrebe ljudi i nepravde koje su često njihov uzrok, morala bi zapravo voditi pravom susretu sa siromašnima i prerasti u *dijeljenje* koje postaje način života. Naša molitva i naš put učenja i obraćanja potvrđuju svoju evanđeosku vjerodostojnost upravo u takvoj ljubavi i zajedništvu. Ovakav način života donosi radost i mir duše, jer dotičemo vlastitim rukama *Kristovo tijelo*. Ako zaista želimo susresti Krista, moramo doticati njegovo tijelo u ranjenom tijelu siromašnih, kao odgovor na sakramentalno zajedništvo koje je darovano u euharistiji. Tijelo Kristovo, razlomljeno u svetoj liturgiji, može se vidjeti, po ljubavi i dijeljenju, na licima i osobama najranjivijih od naše braće i sestara. Opomena sv. Ivana Zlatoustog ostaje trajno aktualna: »Ako želite častiti Kristovo tijelo, nemojte ga prezirati kad je golo; ne častite euharistijskog Kristu svilenom odjećom, a zatim, pošto odete iz crkve, zanemarivati onog drugog Krista koji trpi hladnoću i golotinju« (*Hom. in Matthaëum*, 50.3: PG 58).

Pozvani smo stoga pristupiti siromašnima, susretati ih, gledati ih u oči, zagrliti ih i tako im dati da osjete toplinu ljubavi koja razbija samoću. Njihova ispružena ruka također je poziv izaći iz naših sigurnosti i udobnosti i priznati vrijednost koju siromaštvo ima samo po sebi.

4. Nikada ne zaboravimo da je za Kristove učenike siromaštvo prije svega *poziv da slijedimo Isusa siromašna*. To znači ići za njim i uz njega, putom koji vodi do blaženstva Kraljevstva nebeskoga (usp. *Mt* 5, 3; *Lk* 6, 20). Biti siromašan znači imati ponizno srce koje zna prihvatiti

vlastito stanje ograničenog i grešnog stvorenja kako bismo pobijedili napast svemoći, koja nas zavarava da smo besmrtni. Siromaštvo je stav srca koji priječi gledati na novac, karijeru, luksuz kao na ciljeve života i uvjete za sreću. Siromaštvo stvara uvjete za slobodno preuzimanje vlastitih osobnih i društvenih odgovornosti, unatoč svojim ograničenjima, uz povjerenje u Božju bliskost i pomoć njegove milosti. Tako shvaćeno siromaštvo je mjerilo koje nam omogućuje prosuditi kako najbolje koristiti materijalna dobra i izgrađivati odnose s drugima koji neće biti egoistični i posesivni (usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 25-45).

Povedimo se, stoga, za primjerom svetoga Franje, toga svjedoka istinskog siromaštva. Upravo zato što mu je pogled bio čvrsto uperen u Krista, znao ga je prepoznati i služiti mu u siromašnima. Ako želimo dati djelotvorni doprinos promjeni povijesti i promicanju stvarnog razvoja, moramo poslušati vapaj siromašnih i zalagati se za to da se oslobode svoga stanja marginaliziranosti. Pozivam, istodobno, siromašne koji žive u našim gradovima i našim zajednicama da ne izgube osjećaj evanđeoskog siromaštva koje je dio njihove svakodnevice.

5. Poznato nam je koliko je teško u suvremenom svijetu jasno definirati siromaštvo. No, ono nas na bezbroj načina svakodnevno proziva, u tisućama lica obilježenih patnjom, isključenošću, zlostavljanjima, nasiljima, mučenjima i zatvaranjima, ratom, lišavanjem slobode i dostojanstva, neznanjem i nepismenošću, izvanrednim zdravstvenim situacijama i nezaposlenošću, trgovinom robljem i ropstvom, progonstvom i bijedom, prisilnom migracijom. Siromaštvo ima lice žena, muškaraca i djece izrabljivanih zbog niskih interesa, gaženih izopačenom logikom moći i novca. Kakav samo nemilosrdan i beskrajn popis možemo sastaviti kada tome pridodamo siromaštvo

nastalo kao plod društvene nepravde, moralne degeneracije, pohlepe nekolicine izabranih i opće ravnodušnosti!

U našem vremenu, nažalost, dok se silno bogatstvo gomila u rukama povlaštene nekolicine, često kao plod ilegalnih aktivnosti i užasnog iskorištavanja ljudskog dostojanstva, prava je sablazan porast siromaštva u širokim slojevima društva u čitavom svijetu. Pred svim tim ne možemo ostati pasivni, a još se manje smijemo miriti s takvim stanjem. Na siromaštvo koje guši duh inicijative tolikih mladih ljudi, sprječavajući ih da nađu posao; na siromaštvo koje umrtvljuje osjećaj osobne odgovornosti, prebacujući odgovornost na drugoga i tražeći pogodnosti; na siromaštvo koje truje vrutke sudjelovanja i sužava prostore stručnosti, umanjujući tako zasluge onih koji rade i proizvode; na sve te oblike siromaštva moramo odgovoriti novom vizijom života i društva.

Svi siromasi – kao što je volio reći blaženi Pavao VI. – pripadaju Crkvi po »evanđeoskom pravu« (Govor na otvaranju drugog dijela Drugog vatikanskog koncila, 29. rujna 1963.) i obvezuju nas na temeljno opredjeljenje za siromašne. Blagoslovljene ruke koje se šire da prime siromaha i da im pomognu: to su ruke koje donose nadu. Blagoslovljene ruke koje nadilaze svaku barijeru kulture, vjeroispovijesti i nacionalnosti, izlijevajući ulje utjehe na rane čovječanstva. Blagoslovljene ruke koje se otvaraju ne tražeći ništa za uzvrat, bez ikakvih »ako«, »ali« i »možda«: to su ruke po kojima na braću silazi Božji blagoslov.

6. Na kraju Jubileja milosrđa želio sam Crkvi predložiti *Svjetski dan siromašnih*, tako da u cijelom svijetu kršćanske zajednice postaju sve više i sve bolje konkretni znak Kristove ljubavi prema posljednjima i najpotrebnijima. Svjetskim danima koje su pokrenuli moji prethodnici, koji su već zaživjeli u životu naših zajednica, želim da se doda i taj Dan, koji im pridodaje izvrsnu evanđeosku puninu, to

jest Isusovu povlaštenu ljubav prema siromašnima.

Pozivam čitavu Crkvu kao i muškarce i žene dobre volje da se na taj dan okrenu svima onima koji pružaju svoje ruke i traže našu pomoć i solidarnost. Oni su naša braća i sestre, stvoreni i ljubljani od jednog Nebeskog Oca. Ovaj *Dan* želi potaknuti u prvom redu vjernike da reagiraju na kulturu odbacivanja i rasipanja, te da usvoje i prigrlje kulturu susreta. Istodobno, taj je poziv upućen svima neovisno o vjerskoj pripadnosti; svi su pozvani na otvorenost i dijeljenje sa siromašnima kroz konkretne znakove solidarnosti i bratstva. Bog je stvorio nebo i zemlju za sve; nažalost, ljudi su podigli barijere, zidove i ograde, izdajući izvorni dar namijenjen cijelom čovječanstvu, bez ikakve iznimke.

7. Moja je želja da kršćanske zajednice, u tjednu koji prethodi *Svjetskom danu siromašnih*, koji ove godine pada na 19. studenoga, to jest Trideset i treću nedjelju kroz godinu, ulože napore kako bi omogućili trenutke susreta i prijateljstva, solidarnosti i konkretne pomoći. Mogu pozvati siromašne i volontere da sudjeluju zajedno u euharistiji te nedjelje, tako da učine još autentičnijom proslavu svetkovine Gospodina našega Isusa Krista, Kralja svega stvorenja, koja se slavi slijedeće nedjelje. Kristovo kraljevstvo pokazuje se u svem svom značenju upravo na Golgoti, kada Nevini prikovan na križu, siromašan, gol i lišen svega, utjelovljuje i otkriva puninu Božje ljubavi. Isusovo potpuno prepuštanje Ocu izražava njegovo krajnje siromaštvo i ujedno pokazuje moć te Ljubavi koja ga uskrišava na novi život na dan uskrsnuća.

Ako u našim četvrtima ima siromašnih ljudi koji traže zaštitu i pomoć, približimo im se te nedjelje: to će biti pogodan trenutak da se susretnemo s Bogom kojeg tražimo. Držeći se onoga što uči Sveto pismo (usp. *Post* 18, 3-5, *Heb* 13, 2), prigrlimo ih kao časne goste za našim

stolom; oni mogu biti učitelji koji nam pomažu dosljednije živjeti svoju vjeru. Svojim povjerenjem i spremnošću da prihvate pomoć, pokazuju nam na miran i često radostan način koliko je nužno živjeti jednostavno i prepustiti se Božjoj providnosti.

8. U srcu mnogih konkretnih inicijativa koje će se moći provoditi na taj *Dan* treba uvijek biti *molitva*. Ne zaboravimo da je *Oče naš* molitva siromašnih. Naše traženje kruha, naime, izražava naše povjerenje u Boga za naše osnovne potrebe u životu. Sve što nas je Isus učio u toj molitvi izražava i objedinjuje vapaj svih onih koji pate zbog nesigurnosti života i manjka onoga što im je potrebno. Kada su učenici zamolili Isusa da ih nauči moliti, odgovorio je riječima siromašnih koji se obraćaju jednom Ocu u kojem se svi prepoznaju kao braća i sestre. *Oče naš* je molitva koja se izražava množini: kruh za koji molimo je »naš«, a to podrazumijeva dijeljenje, sudjelovanje i zajedničku odgovornost. U toj molitvi svi prepoznamo potrebu za prevladavanjem svakog oblika sebičnosti,

kako bismo ušli u radost uzajamnog prihvaćanja.

9. Pozivam subraću biskupe, sve svećenike i đakone, koji po svom pozivu imaju zadaću pomagati siromašne, kao i sve Bogu posvećene osobe i sve udruge, pokrete i volontere diljem svijeta, da se zauzmu da ovaj *Svjetski dan siromašnih* postane tradicija koja će biti konkretni doprinos evangelizaciji u današnjem svijetu.

Neka ovaj novi *Svjetski dan*, stoga, postane snažan podsjećaj našoj vjerničkoj savjesti, omogućujući nam sve više rasti u uvjerenju da nam dijeljenje sa siromasima omogućuje shvatiti najdublju istinu evanđelja. Siromašni nisu problem: oni su izvor na kojem se moramo napajati u našem nastojanju da prihvaćamo i živimo bît evanđelja.

Iz Vatikana, 13. lipnja 2017.

Spomen svetog Antuna Padovanskog
FRANJO

PORUKA PAPE FRANJE ZA SVJETSKI DAN SELILACA I IZBJEGLICA 2018.

— 14. SIJEČNJA 2018. —

Primiti, zaštititi, promicati i integrirati migrante i izbjeglice

Draga braćo i sestre!

»Stranac koji s vama boravi neka vam bude kao sunarodnjak; ljubi ga kao sebe samoga. Ta i vi ste bili stranci u egipatskoj zemlji. Ja sam Jahve, Bog vaš!« (*Lev* 19, 34).

U prvim godinama svoga pontifikata opetovano sam izražavao posebnu zabrinutost zbog žalosne situacije mnogih migranata i izbjeglica koji bježe od rata, progonâ, prirodnih katastrofa i siromaštva.

Ta je situacija nesumnjivo »znak vremena«, koji sam se trudio tumačiti, uz pomoć Duha Svetoga, još od svoga posjeta Lampedusi 8. srpnja 2013. godine. Osnivanjem novog Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja htio sam da posebni odsjek – stavljen *ad tempus* pod moje izravno vodstvo – izrazi brigu Crkve za migrante, raseljene osobe, izbjeglice i žrtve trgovine ljudima.

Svaki stranac koji pokuca na naša vrata prilika je za susret s Isusom Kristom, koji

se poistovjećuje s primljenim i odbačenim strancem svakog doba (usp. *Mt* 25, 35-43). Gospodin povjerava majčinskoj ljubavi Crkve svaku osobu koja je prisiljena napustiti svoju domovinu u potrazi za boljom budućnošću.[1] Ta se solidarnost mora konkretno izražavati u svakoj etapi migracijskog iskustva – od polaska na putovanje do dolaska na odredište i povratka. To je velika odgovornost koju Crkva želi podijeliti sa svim vjernicima i muškarcima i ženama dobre volje, koji su pozvani odgovoriti na mnoge izazove ovodobnih migracija s velikodušnošću, spremnošću, mudrošću i dalekovidnošću, svaki prema vlastitim mogućnostima.

U tome smislu želim potvrditi da »naš se zajednički odgovor može uobličiti sa četiri glagola: prihvatiti, zaštititi, promicati i integrirati.«[2]

Promatrajući trenutnu situaciju, *prihvatiti* znači, prije svega, pružiti veće mogućnosti migrantima i izbjeglicama za siguran i legalan ulazak u zemlje odredišta. U tome smislu je poželjno uložiti konkretne napore kako bi se povećalo i pojednostavilo postupke za odobravanje humanitarnih viza i ponovno spajanje obitelji. Istodobno, nadam se da će veći broj zemalja usvojiti pojedinačne i zajedničke programe *pokroviteljstva*, te otvoriti humanitarne koridore za posebno ranjive izbjeglice. Nadalje, trebalo bi se pobrinuti da se onima koji bježe od sukobâ u susjednim zemljama dodjeljuju posebne privremene vize. Kolektivna i proizvoljna protjerivanja migranata i izbjeglica nisu prikladna rješenja, osobito kad ih se vraća u zemlje koje ne mogu jamčiti poštivanje ljudskog dostojanstva i temeljnih prava.[3] Još jednom želim istaknuti važnost pružanja migrantima i izbjeglicama prikladnog i doličnog početnog smještaja. »Širi programi prihvaćanja, već pokrenuti na različitim mjestima, čini se da olakšavaju osobni susret, omogućuju bolju kvalitetu usluga te pružaju veće jamstvo za uspjeh.«[4] Načelo središnjeg položaja

ljudske osobe, koje je snažno zastupao moj dragi predšasnik Benedikt XVI.[5], obvezuje nas da uvijek osobnu sigurnost stavljamo ispred nacionalne. Potrebno je, stoga, osigurati odgovarajuću izobrazbu djelatnika zaduženih za kontrolu granica. Situacija migranata, tražitelja azila i izbjeglica zahtijeva da im se zajamči osobna sigurnost i pristup osnovnim uslugama. Poradi temeljnog dostojanstva svake ljudske osobe, moramo nastojati pronaći alternativna rješenja stavljanju u pritvor onih koji ulaze u zemlju bez dopuštenja.[6]

Drugi glagol – *zaštititi* – može se shvatiti kao niz koraka koje treba poduzeti u cilju obrane prava i dostojanstva migranata i izbjeglica, neovisno o njihovom pravnom *statusu*. [7] Ta zaštita započinje u zemlji porijekla a sastoji se u davanju pouzdanih i provjerenih informacija prije odlaska i pružanju zaštite od nezakonitih regrutacija.[8] Tu se zaštitu mora nastaviti, u najvećoj mogućoj mjeri, u zemlji migracije, jamčeći tim osobama odgovarajuću konzularnu pomoć, pravo da u svakom trenutku imaju kod sebe svoje osobne dokumente, pravedan pristup pravdi, mogućnost otvaranja osobnog bankovnog računa i minimalna sredstva dovoljna za život. Kad su pravilno priznate i vrednovane, sposobnosti i znanja migranata, tražitelja azila i izbjeglica pravo su bogatstvo za zajednice koje ih primaju.[9] Zato se nadam da će, u zemljama koje ih prime, migrantima, iz poštovanja prema njihovu dostojanstvu, biti pruženi sloboda kretanja, mogućnosti za zaposlenje i pristup sredstvima komunikacije. Što se tiče onih koji se odluče vratiti u domovinu, želim naglasiti potrebu za razvijanjem socijalnih i profesionalnih programa reintegracije. *Međunarodna konvencija o pravima djeteta* pruža univerzalnu pravnu osnovu za zaštitu maloljetnih migranata. Njih se mora poštediti svakog oblika pritvaranja zbog njihova statusa *migranta* i ujedno im se

mora zajamčiti redovni pristup osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju. Jednako tako, mora im se jamčiti pravo boravka do punoljetnosti i uživanje mogućnosti nastavka studija. Za maloljetnike bez pratnje i maloljetnike odvojene od njihovih obitelji važno je predvidjeti programe za privremeno čuvanje ili udomljavanje.[10] Opće pravo na državljanstvo treba biti priznato i propisno potvrđeno za svu djecu u času rođenju. Bezdržavljanstvo u kojem se migranti i izbjeglice ponekad mogu naći moguće je lako izbjeći donošenjem »nacionalnog zakonodavstva koje je u skladu s temeljnim načelima međunarodnog prava«. [11] *Status* migranta ne bi smio ograničavati pristup zdravstvenoj zaštiti i mirovinskom sustavu na tlu pojedine države, niti utjecati na prijenos ostvarenih prava u slučaju repatrijacije.

Promicati u suštini znači poduzeti odlučni napor kako bi se osiguralo da se svim migrantima i izbjeglicama – kao i zajednicama koje ih primaju – omogući da se ostvare kao osobe u svim dimenzijama koje čine čovječstvo koje je Stvoritelj htio[12]. Među njima moramo prepoznati istinsku vrijednost religijske dimenzije, te je u tome smislu potrebno osigurati svim strancima u svakoj zemlji slobodu vjeroispovijesti i mogućnost prakticiranja vlastite vjere. Mnogi migranti i izbjeglice imaju sposobnosti koje se moraju prikladno priznati i vrednovati. Budući da je »rad po svojoj naravi namijenjen ujedinjavanju naroda«[13], potičem da se poduzme odlučni napor usmjeren promicanju uključivanje migranata i izbjeglica u društvo i svijet rada, jamčeći svima – uključujući tražitelje azila – mogućnost zapošljavanja, učenje jezika i aktivno građanstvo, zajedno s odgovarajućom informiranosti na njihovom materinskom jeziku. U slučaju maloljetnih migranata, njihovo uključivanje u svijet rada mora biti regulirano tako da se spriječe zloupotrebe i prijetnje njihovu normalnom rastu i razvoju. Godine 2006. Benedikt XVI. je

naglasio kako je u kontekstu migracije obitelj »mjesto i resurs kulture života i faktor integracije vrijednosti« [14]. Cjelovitost obitelji treba uvijek unapređivati, podupirući ponovno spajanje obitelji – u koje će biti obuhvaćeni djedovi i bake, unuke i braće i sestre –, neovisno o financijskim izdacima koje je potrebno za to izdvojiti. Migrantima, tražiteljima azila i izbjeglicama s invaliditetom mora se pružiti veća pomoć i podrška.

Prepoznavajući hvalevrijedne napore koje su do sada poduzele mnoge zemlje u smislu međunarodne suradnje i humanitarne pomoći, nadam se da će se u dijeljenju te pomoći uzeti u obzir potrebe (kao što su medicinska i socijalna pomoć, kao i obrazovanje) zemalja u razvoju u koje se slijevaju rijeke migranata i izbjeglica. Nadam se jednako tako da će lokalne zajednice koje su ranjive i suočene s materijalnim teškoćama biti uključene među korisnike pomoći.[15]

Posljednji glagol – *integrirati* – tiče se mogućnosti za interkulturalno obogaćivanje koje migranti i izbjeglice pružaju svojom prisutnošću. Integracija nije »neka vrsta asimilacije, koja bi vodila zatiranju i zaboravu vlastitoga kulturnoga identiteta. Dodir s drugim, naprotiv, vodi otkrivanju njegove »tajne«, otvaranju drugome kako bi se prihvatilo njegove pozitivne vrijednosti i tako pridonijelo većem međusobnom poznavanju. To je dugotrajan proces koji ima za cilj oblikovanje društava i kultura, čineći ih sve više odrazom mnogostrukih Božjih darova ljudima«[16]. Ovaj se proces može ubrzati odobravanjem državljanstva koje neće biti uvjetovano financijskim zahtjevima ili poznavanjem jezika kao i nuđenjem mogućnosti izvanredne regulacije statusa za migrante koje će im omogućiti duži boravak u zemlji u koju su došli. Ponavljam potrebu da na svaki mogući način promičemo kulturu susreta – povećanjem mogućnosti za interkulturalnu razmjenu, informiranjem i širenjem najboljih praksi integracije te

razvijanjem programa za pripremu lokalnih zajednica za integracijske procese. Želim naglasiti poseban slučaj osoba prisiljenih napustiti zemlju imigracije zbog humanitarnih kriza. Te osobe traže da im se osigura odgovarajuća pomoć za repatrijaciju i učinkovite programe reintegracije u svijet rada u njihovim matičnim zemljama.

U skladu sa svojom pastoralnom tradicijom, Crkva je spremna izravno preuzeti obvezu ostvarivanja svih gore navedenih inicijativa. Ipak, kako bi se postigli željeni plodovi, nužan je doprinos političke zajednice i civilnog društva, sukladno njihovim odgovornostima.

Na samitu Ujedinjenih naroda održanom u New Yorku 29. rujna 2016., svjetski vođe jasno su izrazili svoju spremnost da poduzmu odlučne korake u pružanju potpore migrantima i izbjeglicama kako bi spasili njihove živote i zaštitili njihova prava, dijeleći tu odgovornost na globalnoj razini. U tu svrhu, države su se obvezale sastaviti i odobriti, do kraja 2018. godine, dva globalna sporazuma (*Global Compacts*), jedan posvećen izbjeglicama, a drugi migrantima.

Draga braćo i sestre, u svjetlu ovih pokrenutih procesa, naredni mjeseci nude jedinstvenu priliku za predstavljanje i podupiranje konkretnih djelovanja koja sam razložio s četiri glagola. Pozivam vas, stoga, da iskoristite svaku prigodu da podijelite ovu poruku sa svim političkim i društvenim akterima koji su uključeni – ili koji su zainteresirani za sudjelovanje – u procesu koji će dovesti do odobrenja dvaju globalnih sporazuma.

Danas, 15. kolovoza, slavimo svetkovinu Uznesenja Marijina. Sveta Majka Božja osobno je doživjela teškoće prognanstva (usp. *Mt 2, 13-15*), prateći s ljubavlju Sina na njegovu putu sve do Kalvarije i sada vječno dijeli njegovu slavu. Njezinu majčinskom zagovoru povjeravamo nade svih migranata i izbjeglica na svijetu i težnje zajednica koje ih prihvaćaju, kako bismo, odgovarajući na najveću Božju zapovijed, svi naučili voljeti drugoga, stranca, kao sebe same.

Iz Vatikana, 15. kolovoza 2017.

Svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije

FRANJO

- [1] Usp. Pio XII., Apost. pob. *Exsul Familia, Titulus Primus*, I.
- [2] Govor sudionicima međunarodnog foruma »Migracije i mir«, 21. veljače 2017.
- [3] Usp. *Obraćanje stalnog promatrača Svete Stolice na 103. sjednici Vijeća IOM-a*, 26. studenoga 2013.
- [4] Govor sudionicima međunarodnog foruma »Migracije i mir«, 21. veljače 2017.
- [5] Usp. Benedikt XVI., Enc. *Caritas in veritate*, 47.
- [6] Usp. *Obraćanje stalnog promatrača Svete Stolice na XX. sjednici Vijeća za ljudska prava*, 22. lipnja 2012.
- [7] Usp. Benedikt XVI., Enc. *Caritas in veritate*, 62.
- [8] Usp. Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica, Nap. *Erga migrantes caritas Christi*, 6.
- [9] Usp. Benedikt XVI., *Govor sudionicima VI. Svjetskog kongresa za pastoral selilaca i izbjeglica*, 9. studenog 2009.

- [10] Usp. Isti, *Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica* (2010.); Stalni promatrač Svete Stolice, *Obraćanje na XXVI. redovnoj sjednici Vijeća za ljudska prava o ljudskim pravima migranata*, 13. lipnja 2014.
- [11] Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica i Papinsko vijeće *Cor Unum, Prihvaćati Krista u izbjeglicama i prisilno raseljenim osobama (Accogliere Cristo nei rifugiati e nelle persone forzosamente sradicate)*, 2013., 70.
- [12] Usp. Pavao VI., Enc. *Populorum progressio*, 14.
- [13] Ivan Pavao II., Enc. *Centesimus annus*, 27.
- [14] Benedikt XVI., *Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2007.*
- [15] Usp. Papinsko vijeće za pastoral selilaca i izbjeglica i Papinsko vijeće *Cor Unum, Prihvaćati Krista u izbjeglicama i prisilno raseljenim osobama*, 2013., 30-31.
- [16] Ivan Pavao II., *Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2005.*, 24 studenog 2004.

PORUKA PREDSDJEDNIKA VIJEĆA HBK
ZA KATEHIZACIJU I NOVU EVANGELIZACIJU
NA POČETKU ŠKOLSKE I KATEHETSKE GODINE 2017./2018.

Škola i vjeronauk pred izazovom obrazovne reforme

Čovjek je put Crkve. Prošlogodišnje obilježavanje dvadeset i pet godina katoličkoga vjeronauka u školi u Republici Hrvatskoj pružilo nam je mogućnost zahvalno se sjetiti prijednoga puta Crkve te nas još jednom učinilo pozornima na nikada dovršenu zadaću evangelizacije i naviještanja Riječi Božje kao njezina temeljnoga poslanja. Bile su to godine rađanja i razvoja Republike Hrvatske, kao i godine učenja života u novim okolnostima. I naša je Crkva, premda izrasla na iskustvu povijesti čitavoga kršćanstva, bila pozvana odgovarati tim izazovima novim izričajima i oblicima rada, a nadasve novim misionarskim žarom. Vjeronauk u školi zasigurno je jedno od njezinih najdragocjenijih iskustava posljednjih dva i po desetljeća.

Svjedočanstvo prošloga vremena iznova nas je podsjetilo da Crkva ne raste prozelitizmom, nego atraktivnošću (Benedikt XVI., *Homilija na misi na početku Pete konferencije biskupa Latinske Amerike* 13. svibnja 2007.), pri čemu je atraktivnost samo sinonim za živo svjedočanstvo vjere svakoga koji je uključen u najljepšu zadaću kršćanstva, koja se zove naviještanje evanđelja. Usto smo se još jednom uvjerali da se evanđelje može, ako je potrebno, i riječima propovijedati (papa Franjo, *Nagovor na Međunarodnom susretu kateheta u Rimu* 27. rujna 2013.). To znači da vjera nije najprije konstrukcija naših misli, nego su za njezino naviještanje odlučujući čin, odnosno djelo, konačno - život. A gdje god se živi u Kristu, živi se u dinamici ljubavi, koju je Crkva priopćavala suvremenom čovjeku – i to ne samo vjeronaukom u školi. I vjeronaukom u školi, u zajedništvu s drugim školskim predmetima, Crkva je nastojala i želi biti u službi čovjeku, kojemu otvara vrata evanđelja, koje je Krist, u kojemu se

nalazi punina života. Na taj način ona ostvaruje svoju zadaću, koju je sv. Ivan Pavao II. definirao riječima: »Čovjek je put Crkve« (*Otkupitelj čovjeka*, 14).

Tko je za vjeronauk u školi, za čovjeka je. Čovjek živi od onoga što nije sam stvorio. Ono što je on danas, čime se služi i čemu kroči, svoje korijene ima u povijesti, koja je na ovim europskim prostorima duboko kršćanska. No, kršćanska povijest našega naroda i Europe doista ne mora značiti da bi svaki čovjek trebao biti nasljednik kršćanske vjeroispovijesti. Ipak, tvrdnja da će odnos religije i obrazovanja, vjeronauka u školi i »modernoga sustava školstva« navodno biti bolji ako se vjeronauk ponovno progna iz školskih klupa, često je površan i rasprave nedostojan diskurs.

Tako su npr. zagovaratelji primjenjujućega znanja, onoga funkcionalnog (koje bi učenike trebalo osposobiti za nešto i koje trenutno dominira školskim sustavom), svjesni da ne mogu znati što će učenik trebati učiti u budućnosti – jer tehnički se svijet i potrebe tržišta rada razvijaju doista vrlo brzo. Oni opet kojima je stalo do čovjeka i njegova dobra, stavljajući njegovo dobro i sreću iznad kolektivnih i običajnih normi, te iznad svakog etičkog, vrijednosnog i identitetskog pitanja, zapravo ga čine zarobljenikom vlastitoga 'ja'. Onako kako je pamćenje jednoga čovjeka nedovoljno da bi se ono nazvalo poviješću, tako je i nada jednoga čovjeka u vlastito dobro premalo da bi se ona nazivala budućnošću čovječanstva. Obrazovni sustav koji bi želio odgajati čovjeka samo kao pojedinca, kojemu bi njegova vlastita sreća bila jedini cilj, zaboravlja da je odgoj srca, savjesti i cjelovite osobe više od odgoja za sreću u ovozemaljskom životu. Obrazovni je sustav uvijek proces, koji mora poučavati te izgrađivati

međuljudske odnose. Kršćanski gledano, to je proces koji poučava životu svih ljudi - stvorenih na sliku Božju. Konačno, vrijeme u kojemu živimo pokazuje da je netolerantnost među ljudima različitih kultura i vjeroispovijesti često plod nepoznavanja drugoga u njegovu kulturološkom i vjerskom opredjeljenju. Učestali nesporazumi, predrasude i stalni strahovi pred ljudima različitih kultura i vjera bitno poživaju na nedostatnom poznavanju, a onda i prihvaćanju drugih i drukčijih. Katolička Crkva, i vjeronaukom u školi, posebno njegovom ekumenskom i međureligijskom dimenzijom, želi priopćavati spoznaje ne samo o svojoj konfesiji, nego o kršćanstvu i religiji općenito. Njezin je dijalog s nekršćanskim vjeroispovijestima također neizostavni dio vjeronaučne nastave. Vjeronaučno upoznavanje s religijskim i konfesionalnim, etičkim i duhovnim sadržajima i stavovima u kršćanstvu i u drugim religijama, želi pridonijeti izgradnji mira i suživota u različitosti te oslobađati čovjeka od straha u susretu s drugima i drukčijim.

Svjesni smo, dakle, da bez učenja, pa i stjecanja primjenjujućega znanja i vještina, nije moguće suvremeno obrazovanje. No, želimo naglasiti da bez obrazovanja koje u sebi ne sadrži i onu odgojnu dimenziju, koja je mnogima na rubu njihova promišljanja (tj. obrazovanje bez pitanja smisla ljudskoga života, identiteta, vrijednosti i etičkih posljedica), postaje samo tehnika za vježbanje određenih operacija. Stoga, ako i želimo funkcionalno obrazovanje, ono ne bi smjelo biti samo »funkcionalno«. Razmišljajući o reformi obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj, mnogi promatraju vjeronauk u školi, kao predmet, očima sumnje i nesnošljivosti. Čini se da se pritom i Crkvu povezuje s institucijom kojoj nije stalo do dobra i sreće suvremenoga i konkretnoga čovjeka. Tako glasna manjina često poseže za progonom vjeronauka iz škole, ne razmišljajući pritom da je on samo dio ustavnih prava na vjersku slobodu i na javno očitovanje religijskih stavova i uv-

jerenja. Može se steći dojam da je nekima još uvijek misao vodilja poznata metodička ateistička radna hipoteza *etsi deus non daretur*. Doista, moguće je da u suvremenoj kulturi čovjek bude obrazovan, a da pritom ne bude religiozan. No, nemoguće je da se čovjek smatra obrazovanim, a da se pritom ne sučeljava s pitanjima vjere, koja je mnogima izvor života i cilj njihovih nastojanja. Vjeronauk u školi, koji u posljednjih dvadeset i pet godina služi dobru hrvatskog čovjeka i društva, i nadalje je pozvan činiti to isto te pritom ne zaboravljati svoju prvotnu zadaću: naviještati Onoga koji je došao 'radi nas ljudi i radi našega spasenja'. Tko je, dakle, za vjeronauk u školi, taj je za čovjeka. A tko je za dobro suvremenoga čovjeka, bit će i za vjeronauk u školi.

Evandjelje opisivati vlastitim životom. Sve više postajemo svjesni činjenice da škola više nije jedino mjesto učenja. Štoviše, škola ponekad postaje periferno mjesto odgoja i učenja. Mnogo su toga preuzeli mediji te svijet suvremene računalne tehnologije, koji učenicima omogućavaju da u jednom trenutku saznaju sve što požele o nekoj temi. Tako svi mogu znati sve u istom trenutku, i svatko na svoj način. Unatoč tome, još i više usprkos tome, nikada učenik nije toliko trebao dobrog učitelja, odnosno vjeroučitelja, kao danas. A nikada nije trebalo toliko hrabrosti kao danas da bi se postalo učiteljem. Još više vjeroučiteljem! Naime, biti vjeroučitelj isto je što i ostvarivati životni program i svakodnevno životom tumačiti životni stav. No, ni škola, ni vjeronauk u školi, ni vjero/učitelji ne trebaju se bojati tih 'periferija'. Naime, »Bog se ne boji«, rekao je papa Franjo katehetama i vjeroučiteljima. »Bog nema straha od periferija... On je kreativan i zbog toga nije nepomičan. On nas prima, dolazi nam ususret, razumije nas... Da bismo bili vjerni Kristu, kreativni, moramo biti sposobni prihvatiti promjene. Zašto? Da se prilagodimo okolnostima u kojima moramo naviještati Evandjelje. Kreativnost je stup onoga što znači biti kateheta« (papa

Franjo, *Propovijed na Međunarodnom susretu kateheta u Rimu* 29. rujna 2013.). Stoga, ako se i vjeroučitelj odluči koristiti suvremenim načinom izražavanja te vjeronauk katkad promatrati i kao *#vjeronauk u školi* (hashtag), on nikada ne smije zaboraviti da je vjeronauk i više od trenutnog izričaja. Vjeroučitelj je pozvan vlastitim životom opisivati i tumačiti evanđelje. Svjestan da je »toliko putova prema Bogu koliko je ljudi« (Joseph Ratzinger, *Sol zemlje*, str. 8.), on zato ostaje trajno budan i kreativan u naviještanju evanđelja.

Dragi učenici, roditelji, učitelji i vjeroučitelji, navjestitelji evanđelja i ljudi dobre volje, koji želimo doista suvremeno obrazovanje, upustimo se u obrazovne promjene, ali ne zaboravimo, s jedne strane, istinske izvore obrazovanja, a s druge strane, budućnost za koju danas preuzimamo odgovornost.

Đakovo, 22. kolovoza 2017.

✠ Đuro Hranić
predsjednik Vijeća HBK-a za katehizaciju
i novu evangelizaciju

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST MJEŠOVITE KOMISIJE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE I SRPSKE PRAVOSLAVNE CRKVE

U srijedu, 7. lipnja i četvrtak, 8. lipnja 2017. godine, u Sabornom hramu Kristovog Uskrsnuća u Podgorici, održan je peti sastanak Mješovite komisije Hrvatske biskupske konferencije i Srpske pravoslavne Crkve čija je zadaća zajednički razmotriti ulogu nadbiskupa Alojzija Stepinca prije, za vrijeme i poslije Drugog svjetskog rata. Tema sastanka je bila »Nadbiskup i kardinal Stepinac i komunistički progon od 1945. do 1960.«

U ime Svete Stolice sastanku je predsjedao predsjednik Papinskog odbora za povijesne znanosti otac Bernard Ardura.

Kao predstavnici Srpske pravoslavne Crkve u radu Komisije sudjelovali su: mitropolit zagrebačko-ljubljanski dr. Porfirije, mitropolit crnogorsko-primorski dr. Amfilohije, episkop bački dr. Irinej, episkop slavonski Jovan, prof. dr. Darko Tanasković, veleposlanik, stalni predstavnik Republike Srbije pri UNESCO-u, i za ovu prigodu po-

zvani stručnjaci, prof. dr. Ljubodrag Dimić, profesor na Filozofskom fakultetu u Beogradu, dr. Milan Koljanin, viši stručni suradnik na Institutu za suvremenu povijest u Beogradu, i prof. dr. Radmila Radić, znanstveni savjetnik na Institutu za noviju povijest Srbije u Beogradu.

Kao predstavnici Hrvatske biskupske konferencije u spomenutoj Komisiji sudjelovali su: zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, biskup mostarsko-duvanjski mons. dr. Ratko Perić, kao i dr. Jure Krišto i dr. Mario Jareb, znanstveni savjetnici s Hrvatskog instituta za povijest. Član Komisije biskup požeški dr. Antun Škvorčević bio je opravdano odsutan.

Predviđeno je da će se posljednji sastanak Komisije održati u Rimu, 12. i 13. srpnja 2017. godine, na kome će se sažeti dosadašnji rad Komisije.

Podgorica, 8. lipnja 2017.

SUSRET ČLANOVA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE
S ČLANOVIMA HRVATSKE KONFERENCIJE
VIŠIH REDOVNIČKIH POGLAVARA I POGLAVARICA (HKVRPP)

— ZAGREB, 19. LIPNJA 2017. —

Priopćenje

Redoviti godišnji susret biskupa, članova Hrvatske biskupske konferencije, s redovničkim poglavarima, članovima Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP), održan je u ponedjeljak, 19. lipnja 2017., u prostorima Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu.

Sve nazočne je na početku susreta pozdravio predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić podsjetivši prisutne na važnija događanja u Crkvi u Hrvatskoj od posljednjeg susreta i na promjene koje su se dogodile s obzirom na članove, bilo u episkopatu, bilo među redovničkim poglavarima.

Predsjednik HKVRPP fra Jure Šarčević zahvalio je na pozdravima i izrazio svoju radost zbog susreta i što u bratskom zajedništvu mogu zajednički promišljati o važnim temama »za bolju suradnju i uspješnije apostolsko pastoralno djelovanje svijetu nas na dobrobit naroda Božjega koji nam je povjeren«.

Fra Jure Šarčević je, također, obavijestio biskupe da će se sljedeća plenarna skupština HKVRPP, koja je prošle godine proslavila svoj zlatni jubilej – 50 godina postojanja, održati zajedno sa sestriškom konferencijom iz Bosne i Hercegovine u Zagrebu, 18. i 19. listopada ove godine. Jedno od pitanje kojemu će se posvetiti pose-

bnna pozornost bit će: »Što učiniti da se zaustavi proces iseljavanja vjernika iz BiH i Hrvatske«?

U radnom dijelu susreta prof. dr. Nikola Stanković, DI, predstavio je nazočnima dokument Kongregacije za nauk vjere *Iuvenescit Ecclesia*, koji govori o odnosu između hijerarhijskih i karizmatičkih darova za život i poslanje Crkve.

Istoga dana u poslijepodnevnom satima održano je izvanredno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije.

U utorak, 20. lipnja 2017., održan je susret članova Stalnog vijeća HBK i poglavarica, članica Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP). Nakon uvodnog pozdrava predsjednika HBK i s. Miroslave Bradice, potpredsjednice HKVRPP, prof. s. Valerija Kovač predstavila je nazočnima dokument Kongregacije za nauk vjere *Iuvenescit Ecclesia*.

Uz diskusiju o nekim naglascima iz dokumenta, članovi Stalnog vijeća HBK i poglavarice razmijenili su mišljenja i o aktualnim izazovima u življenju karizmi redovničkih zajednica.

Zagreb, 23. lipnja 2017.

Tiskovni ured HBK

ZAJEDNIČKO PRIOPĆENJE MJEŠOVITE KOMISIJE HRVATSKIH KATOLIČKIH I SRPSKIH PRAVOSLAVNIH STRUČNJAKA ZA ZAJEDNIČKO RAZMATRANJE LIKA KARDINALA ALOJZIJA STEPINCA, NADBISKUPA ZAGREBAČKOG

— VATIKAN, 12. I 13. SRPNJA 2017. —

Dana 12. i 13. srpnja 2017. okupili su se u Domu Svete Marte (*Domus Sanctae Marthae*) u Vatikanu, na svomu šestom i posljednjem sastanku i pod predsjedanjem Oca Bernarda Ardure, predsjednika Papinskoga vijeća za povijesne znanosti, članovi Mješovite komisije hrvatskih katoličkih i srpskih pravoslavnih stručnjaka na zajedničko razmatranje lika kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkog.

U ime Hrvatske biskupske konferencije bili su prisutni: kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački; Mons. Antun Škvorčević, biskup požeški; Mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski; dr. Jure Krišto i dr. Mario Jareb iz Hrvatskoga instituta za povijest.

U ime Srpske Pravoslavne Crkve bili su prisutni: g. Amfilohije, mitropolit crnogorsko-primorski; g. Porfirije, mitropolit zagrebačko-ljubljanski; g. Irinej, episkop novosadski i bački; g. Jovan, episkop pakračko-slavonski; i prof. dr. Darko Tanasković, stalni predstavnik Republike Srbije pri UNESCO-u.

Nazočni su prepoznali velikodušnost pape Franje koji je dobrohotno prihvatio molbu patrijarha Srpske Pravoslavne Crkve Irineja, i odlučio je ustanoviti Komisiju.

Svi su članovi zahvalni na srdačnom ozračju, u kojem su, s punom slobodom izražavanja, mogli ispuniti zadaću povjerenu

Komisiji, to jest pristupiti zajedničkom razmatranju života kardinala Stepinca.

Od početka rada Komisije članovi su bili svjesni da je postupak kanonizacije kardinala Stepinca u isključivoj mjerodavnosti Pape. Priznaju također da svaka Crkva ima vlastite kriterije za postupak kanonizacije.

Članovi Komisije složili su se također da je njihov rad omogućio bolje razumijevanje povijesti u godinama između Prvoga svjetskog rata i 1960., godine smrti kardinala Stepinca. Moglo se također osvijetliti život i službu jednog uglednoga katoličkog Pastira u osobito teškom povijesnom razdoblju.

Došlo se do zaključka da su različiti događaji, nastupi, spisi, šutnja i stajališta još uvijek predmet različitih tumačenja. U slučaju kardinala Stepinca tumačenja koja su pretežito davali katolički Hrvati i pravoslavni Srbi ostaju i dalje različita.

Proučavanje života kardinala Stepinca pokazalo je kako su sve Crkve bile izložene različitim okrutnim progonima i imale su svoje mučenike i ispovjedaoce vjere. U tom smislu članovi Komisije složili su se oko mogućnosti buduće suradnje, u pogledu zajedničkoga rada, kako bi podijelili sjećanje na mučenike i ispovjedaoce vjere dviju Crkava.

Zagreb, 13. srpnja 2017.

Broj: 495/2017.

Krk, 14. rujna 2017.

DOLAZAK BOGOSLOVA U SJEMENIŠTE »IVAN PAVAO II.« U RIJECI

Prema dopisu kojeg smo dobili od vlč. dr. sc. Maria Tomljanovića, rektora Bogoslovnog sjemeništa »Ivan Pavao II.« u Rijeci, donosimo neke važne obavijesti za bogoslove i propedeute:

Godišnje duhovne vježbe bit će pod vodstvom mons. dr. Richarda Pavlića, od 27. rujna do 29. rujna o. g. u u Domu pastoralnih susreta u Lovranu.

Kandidati za đakonat doći će na duhovne vježbe već 22. rujna u 19 sati u Dom pastoralnih susreta u Lovranu, a iste duhovne vježbe bit će zaključene večerom 26. rujna o. g. pod vodstvom o. Mirka Nikolića, DI.

Pitomci, koji po prvi put ulaze u Bogoslovno sjemenište, neka dođu u Sjemenište još tijekom jutra 25. rujna o. g. a najkasnije do ručka.

Svi ostali bogoslovi moraju doći u Bogoslovno sjemenište 26. rujna na molitvu Srednjeg časa u 12 sati.

Svi pitomci moraju sa sobom ponijeti stvari za osobnu higijenu, odjeću i donje rublje, posteljinu, deku i jastuk.

Napominje se da i ove formacijske godine nijedan bogoslov ne smije parkirati osobni automobil u dvorištu Bogoslovije ili Teologije zbog ograničenog parkirnog prostora.

U formacijskoj godini 2016./17. za duktora je izabran Saša Malović, bogoslov pete godine iz Krčke biskupije, a za predstavnika bogoslova na Teologiji u Rijeci ponovno je izabran Branimir Šapina, bogoslov pete godine iz Porečko-pulske biskupije.

Početak pastoralne ili đakonske godine predviđen je 6. studenog o. g., što znači da đakoni i kandidati za đakonat dolaze u bogosloviju dan prije do večere ili ujutro kada započinju predavanja tj. u 8.30 sati. Poštovana gospoda đakoni bit će prisutni u bogosloviji na jutarnjim i poslijepodnevnim predavanjima do 10. studenog.

✠ Ivica, biskup

Broj: 496/2017.

Krk, 14. rujna 2017.

NAŠI SVEĆENIČKI KANDIDATI

Svećenički kandidati Krčke biskupije u akademskoj godini 2017./2018. jesu sljedeći:

Zoran Maričević – propedeutska godina
Andrija Živković – III. godina
Saša Malović – V. godina
Kristijan Perović – V. godina
Josip Karabaić – VI. godina

Svi oni prolaze svoju svećeničku formaciju u Bogoslovnom sjemeništu »Ivan Pavao II.« u Rijeci, a filozofsko – teološki studij na Teologiji u Rijeci.

✠ Ivica, biskup

Broj: 497/2017.

Krak, 14. rujna 2017.

KATEKUMENAT

Odrasli kandidati za primanje sakramenata kršćanske inicijacije pripremaju se zajednički na pojedinim područjima naše biskupije: u Krku za cijeli otok Krak, u Malom Lošinju za Lošinjski dekanat, u Cresu za Creski dekanat te u Rabu za otok Rab. Zainteresirani se javljaju svojim župnicima koji, u razgovoru s njima, trebaju ustanoviti imaju li te osobe potrebne preduvjete za primanje sakramenata te ih zatim prijavljuju u dekanatsko središte.

Priprava kandidata treba započeti u listopadu, održavati se barem jedanput tjedno i neprekidno trajati do Vazmenog bdijenja ili do Duhova.

Za područje **otoka Krka** katekumenat će započeti u ponedjeljak 2. listopada u 20.00 sati i održavat će se u dvorani župnog stana.

Za zainteresirane s **područja Lošinja** katekumenat će započeti 3. listopada i odvijat će se u dvorani Župnog ureda s početkom u 19.30 sati.

Za kandidate s **otoka Cres** katekumenat će se od mjeseca listopada, ukoliko bude zainteresiranih, održavati u Cresu.

Za područje **otoka Raba** katekumenat će započeti 3. listopada i odvijat će se u prostoru župnog ureda s početkom u 19.30 sati.

Sve odredbe i upute o pripremi i odvijanju katekumenata mogu se pronaći u *Službenom vjesniku Biskupije Krak*, 4/2011., str. 156.

✠ Ivica, biskup

Broj: 498/2017.

Krak, 14. rujna 2017.

TEČAJEVI PRIPRAVE ZA BRAK

Jesenski Tečaj priprave za brak za područje o. Krka organizira se i ove godine u dva termina: od 2. do 6. listopada i od 6. do 10. studenog. Tečaj će se odvijati u velikoj dvorani Biskupije u **Krku**, kroz 5 večeri, od 18.30 do 20.30 sati. Zainteresirani za tečaj moraju se prijaviti Uredu za obitelj. Prijavnicu mogu preuzeti sa mrežne stranice biskupijakrk.hr te je ispunjenu trebaju poslati na e-mail: ured.obitelj@ri.t-com.hr.

Za sudionike s otoka Raba tečaj će se održati u **Rabu** od 1. do 5. listopada. Za područje Novalje i Luna, tečaj će se održati u **Novalji** od 2. do 6. listopada.

Za područje otoka Lošinja tečaj će se održati u **Malom Lošinju** kroz 7 večeri i to 28. i 29. rujna te od 2. do 6. listopada.

Neka župnici o Tečaju obavijeste sve zaručnike i mlade bračne parove te ih potaknu na sudjelovanje. Na Tečaju mogu sudjelovati ne samo oni zaručnici koji se namjeravaju vjenčati tijekom sljedećih mjeseci nego i oni koji to planiraju učiniti kasnije; dapače i oni mlađi bračni parovi koji to nisu mogli učiniti prije ženidbe. Dobro je neprestano podsjećati mlade na potrebu dobre i pravovremene priprave na sakrament ženidbe.

✠ Ivica, biskup

Broj: 499/2017.

Krk, 14. rujna 2017.

BISKUPIJSKO HODOČAŠĆE NA TRSAT I OTVARANJE GODINE DUHOVNIH ZVANJA

– 8. LISTOPADA 2017. –

Hodočašće Krčke biskupije Majci Božjoj Trsatskoj održat će se na drugu nedjelju mjeseca listopada, 8. listopada 2017.

Budući da će na misnom slavlju, koje će započeti u 11 sati, biti otvorena Godina duhovnih zvanja za područje Krčke biskupije, svetoj će misi prethoditi prigodni polsatni program u kojem će se ispreplitati molitva krunice i svjedočanstva svećenika i članova njihovih obitelji. Preprogram organizira Odbor za pripremu Godine duhovnih zvanja.

Ceremonijaru vlč. Saši Ilijiću asistirat će naši bogoslovi, prema tada podijeljenim zaduženjima.

Pjevanje će animirati i predvoditi župni zbor iz Svetog Vida. Ostale službe bit će podijeljene vjernicima laicima, predstavnicima otokâ naše biskupije.

Svećenici pojedinih otoka, na čelu s dekanima, organizirat će prijevoz. Animirajte vjernike da sudjeluju na misnom slavlju kao i prigodnom preprogramu.

Pozivam svećenike da se u što većem broju, uz trsatsku braću franjevce koji to rado čine, daju na raspolaganje za ispovijed naših hodočasnika.

✠ Ivica, biskup

Broj: 500/2017.

Krk, 14. rujna 2017.

PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

– KRK, 8. STUDENOGA 2017. –

Ovogodišnji jesenski plenarni svećenički sastanak održat će se u osmini Dušnoga dana, u srijedu 8. studenoga, u Biskupskom dvoru u Krku.

Pozivam sve svećenike, redovnike s boravištem na području biskupije te naše bogoslove, s dozvolom mjerodavnih poglavara, na sudjelovanje.

DNEVNI RED:

09.30 sati: u glavnoj lađi katedrale, pokorničko bogoslužje sa svetom ispovijedi. Za vrijeme ispovijedi bit će izloženo Presveto sa zajedničkim zaključkom klanjanja;

10.30 sati: odmor uz osvježenje;

10.45 sati: u dvorani Biskupije, Odbor za Godinu duhovnih zvanja te povjerenici naše biskupije koji s njime surađuju predstaviti će program te duhovne i pastoralne inicijative za ovu pastoralnu godinu;

11.45 sati: zajednička rasprava i prijedlozi za što kvalitetniju realizaciju predstojeće pastoralne godine;

12.15 sati: eventualni izvještaji ostalih povjerenikâ i obavijesti. Mole se povjerenici koji žele uzeti riječ da svoje intervjue najave biskupu kako bi se moglo unaprijed napraviti raspored.

13.00 sati: ručak i završetak sastanka.

✠ Ivica, biskup

Broj: 501/2017.

Krk, 14. rujna 2017.

PASTISKI POHOD ŽUPAMA CRESKOG DEKANATA
I SVETA POTVRDA U NOVALJI I LUNU

U župama Creskog dekanata Pastirski pohod i podjela svete Potvrde odvijat će se kako slijedi:

Martinšćica i Orlec: pastirski pohod od 9. do 12. studenog. Sveta Potvrda u Martinšćici 11. studenog, a u Orlecu 12. studenog;

Cres, Beli, Dragozetići i Predošćica: pastirski pohod od 22. do 26. studenog. Podjela svete Potvrde bit će: u župi Beli 25. studenog, a u župi Cres 26. studenog.

Mole se župnici da prijedlog programa vizitacije pošalju Ordinarijatu do utorka 5. listopada, a Izvještaj za Pastirski pohod do petka 27. listopada.

Podjela sv. Potvrde u župi **Lun** bit će 18. studenog, a u župi **Novalja** 19. studenog.

✠ Ivica, biskup

Broj: 502/2017.

Krk, 14. rujna 2017.

15. OBITELJSKA ŠKOLA RIJEČKE METROPOLIJE

– MALINSKA, OD 10. DO 12. STUDENOG 2017. –

15. Obiteljska škola Riječke metropolije održat će se od petka, 10. studenog do nedjelje, 12. studenog 2017. u hotelu «Malin» u Malinskoj. Tema škole bit će: *Kako postati i ostati dobar roditelj? Očinstvo i majčinstvo dva lica roditeljskog poslanja.*

Cilj ovogodišnje Škole je podržati roditelje u ustrajnosti i kvaliteti roditeljstva.

Predavači na Obiteljskoj školi bit će Darko Sambol, Zorica Janković i Claudia Juranić Klarić.

Za manju djecu osigurano je čuvanje, a za onu veću kreativne radionice.

Svete Mise bit će u subotu u 18.00 sati i u nedjelju u 12.00 sati.

Zainteresirani za sudjelovanje prijavljuju se kod svojih župnika do 6. studenog

odnosno do popune kapaciteta. Župnici će sve prijave proslijediti Uredu za obitelj Biskupije Krk. Letak s prijavnicom već je tiskan i distribuiran se po župama a može ga se skinuti i s mrežne stranice naše biskupije: biskupijakrk.hr.

Cijena koju plaćaju sudionici Škole je 350 kn po osobi. Za djecu koja su smještena s roditeljima u sobi ne plaća se ništa, a za djecu koja su smještena posebno plaća se 50% iznosa. Ostale troškove podmiruju župe i Biskupija.

Potičem župnike da animiraju obitelji u svojim župama kako bi ih što više sudjelovalo na ovoj školi.

✠ Ivica, biskup

Broj: 503/2017.

Krk, 14. rujna 2017.

PERMANENTNA FORMACIJA MLADIH SVEĆENIKA

Metropolitanski institut u Rijeci javio nam je termine održavanja permanentne formacije mladih svećenika do 10 godina službe, koji će se održati u Domu pastoralnih susreta:

Jesenski termin: 15. i 16. studeni 2017.

Proljetni termin: 6. i 7. ožujka 2018.

Pozivamo svećenike na koje se to odnosi da neizostavno sudjeluju na cjelokupnom programu.

✠ Ivica, biskup

Broj: 504/2017.

Krk, 14. rujna 2017.

ĐAKONSKO REĐENJE

U četvrtak 30. studenog, na blagdan sv. Andrije apostola, u župnoj crkvi u Punta, podijelit ću sveti red đakonata bogoslovu Josipu Karabaiću iz Punta.

Sveta misa s ređenjem započinje u 16.30 sati.

Svećenici koji kane doći i koncelebrirati neka donesu sa sobom albu i štolu crvene boje.

Poslije euharistijskog slavlja za sve svećenike, redovnike i ostale uzvanike bit će organiziran domjenak.

✠ Ivica, biskup

Broj: 505/2017.

Krk, 14. rujna 2017.

BISKUPIJSKI PASTORALNI KALENDAR ZA 2017./2018. GODINU

Kao što je to bilo i prošlih godina u pripremi je biskupijski pastoralni kalendar koji će biti objavljen na našoj mrežnoj stranici (biskupijakrk.hr) u word i PDF verziji kako bi se njime mogli poslužiti svi zainte-

resirani, bilo da ga ispišu, pa u nj nastave dodavati vlastite župne i druge termine, bilo da im je dostupan samo radi pregleda i daljnjeg planiranja.

✠ Ivica, biskup

➤ POVJERENSTVO ZA MLADE

Broj: 05/2017.

Krk, 7. rujna 2017.

INFORMACIJE O PLANIRANIM DOGAĐANJIMA POVJERENSTVA ZA PASTORAL MLADIH U PASTORALNOJ GODINI 2017./2018.

Poštovane Župnike obavještavam o događanjima Povjerenstva za pastoral mladih u 2017./2018. godini.

Prvi događaj s kojim započinjemo novu pastoralnu godinu je hodočašće mladih u svetište M. B. Goričke 16. i 17. rujna 2017. Ujedno će tom prigodom biti podijeljene službe nižih redova dvojici naših svećeničkih kandidata.

Nakon toga slijedi organizacija odlaska mladih u Taize koji će se ove godine održati u Baselu od 28. prosinca do 1. siječnja. Ako je ikako moguće, pokušat ćemo da iz naše Biskupije ide jedan autobus sa svećenikom, a ako neće biti moguće, onda će se mladi priključiti Riječkoj nadbiskupiji kao i proteklih nekoliko godina. Slijedi tradicionalni susret mladih »Don Bosco« u Cresu koncem siječnja.

U korizmi su predviđene jednodnevne duhovne obnove za mlade po otocima: Lošinju, Krku i Rabu. Održavat će se subotama. Obnove će se bazirati na svjedočanstvima poznatih mladih osoba iz javnog društvenog života nakon čega će biti pokorničko bogoslužje, prilika za sv. ispovijed, sv. misa te zajedničko druženje. Sa župnicima i dekanima dogovorit ćemo se oko točnih termina.

Molio bih sve svećenike, posebno one koji imaju više prilike susretati se s mladima, neka ih animiraju za ova događanja. Isto tako neka informacije u dogledno vrijeme prenesu vjeroučiteljima koji rade u srednjim školama na njihovim otocima. Za dobronamjerne prijedloge i konstruktivne kritike uvijek smo otvoreni. Molio bih sve Vas da ova događanja uključite u svoje molitve. Neka je sve na veću slavu Božju!

vlč. Marin Hendrih, povjerenik

➤ POVJERENSTVO ZA PASTORAL DUHOVNIH ZVANJA

Broj: 4/2017.

Novalja, 31. kolovoza 2017.

BISKUPIJSKI SUSRET MINISTRANATA

Povjerenstvo za pastoral duhovnih zvanja organizira biskupijski susret ministranata. Susret će se održati u subotu, 16. rujna 2017. u Oazi Kraljice Mira župe Krk,

a pozvani su svi ministranti i ministrantice naše biskupije, bez obzira na dob.

Prijave se primaju do utorka 12. rujna 2017. na e-mail: rankopapic@yahoo.com ili na broj mobitela: 098/186 2971.

Raspored susreta:

- 09.30 h – Okupljanje
- 10.00 h – Svjedočanstva o duhovnom pozivu
- 11.00 h – Sveta misa – predvodi o. Biskup
- 12.30 h – Ručak
- 13.00 h – Igre
- 16.00 h – završetak igara i podjela pehara, kraj susreta

Predviđena su sljedeće natjecanja/ igre, a svaka župa može prijaviti jednu ekipu za:

- Nogomet za osnovnu školu – najmanje 6 igrača.
- Nogomet za srednju školu – najmanje 6 igrača (ako nema dovoljno igrača za sastaviti jednu momčad možete se udružiti sa nekom drugom župom i na taj način oformiti ekipu).
- Odbojka – najmanje 6 igrača, nema dobne granice.
- Stolni tenis – pojedinačno natjecanje (prijave se primaju u Oazi na dan susreta).

Znači, kod prijave broja ministranata, treba prijaviti i postoji li ekipa za nogomet (osnovna i srednja škola) i odbojku.

Župe koje brojčano ne mogu zadovoljiti ove kriterije, mogu se udružiti sa susjednim župama i tvoriti jednu ekipu, ali prijave traju do 12. rujna!

Potrebno je reći ministrantima da se sportski obuku, te, iako je osiguran ručak da si ponesu nešto za okrepu, pogotovo ako dolaze sa dužeg puta i vodeći računa o povratku! Isto tako, sve ono što im je potrebno za duži boravak na otvorenome (kapa, krema za sunčanje, rezervna odjeća za presvući se itd.). Nije potrebno ponijeti ministranska odijela.

Zadnja napomena: prijevoz ministranata je u nadležnosti Župa, kako njihov dolazak tako i odlazak sa susreta. Svaka Župa treba osigurati odgovornu osobu koja će brinuti o ministrantima.

Za sve nejasnoće i upite stojim Vam na raspolaganju.

Dobri Bog neka blagoslovi svaki trud i napor oko rada s ministrantima, da bude sve više onih koji će oduševljeno slijediti Gospodina Isusa, te se odazvati duhovnom pozivu.

Pozdravlja u Gospodinu,

Vlč. Ranko Papić, povjerenik

➤ APOSTOLAT ŽENA ZA DUHOVNO MAJČINSTVO

DUHOVNA OBNOVA ZA DJEVOJKE I ŽENE OTOKA KRKA

— KRK - OAZA KRALJICE MIRA, 23. RUJNA 2017. —

Apostolat za duhovno majčinstvo žena Krčke biskupije organizira duhovnu obnovu za djevojke i žene otoka Krka u subotu, 23. rujna od 09.00 – 20.00 sati u Oazi Kraljice mira župe Krk. Duhovnu obnovu predvodi vlč. Anton Valković, župnik.

Mole se župnici da o ovome obavijeste svoje župljanke, te da zainteresirane prijave u Župni ured Krk do 21. rujna.

Mirjana Žužić

HODOČAŠĆE ŽENA NA GROB SL. BOŽJE MARICE STANKOVIĆ

— ZAGREB, 7. LISTOPADA 2017. —

Uobičajeno hodočašće žena Krčke biskupije u Zagreb na obljetnicu smrti sl. Božje Marice Stanković 8. listopada ove godine pada u nedjelju. Budući da je to 2. nedjelja u mjesecu listopadu, to je ujedno i dan biskupijskog hodočašća na Trsat. Stoga će se ovo hodočašće žena održati u subotu, 7. listopada.

Prijave se primaju u Župnom uredu Krk do 15. rujna. Prilikom prijave potrebno je ostaviti broj telefona kako bi se zainteresiranima povratno moglo javiti detalje o hodočašću.

Mirjana Žužić

IZ POKRETA ZA ŽIVOT

PROSLAVA 25. OBLJETNICE »POKRETA ZA ŽIVOT«

— MALINSKA, 18. STUDENOG 2017. —

»Pokret za život Biskupije Krk« ove godine obilježava 25 godina postojanja. Tom prigodom organizira znanstvenu tribinu, koja će se održati 18. studenoga 2017. godine u hotelu »Malin« u Malinskoj.

Program će započeti u 10 sati sv. misom koju će predvoditi krčki biskup mons. Ivica Petanjak, a nakon sv. mise bit će predavanje prof. Davor Pavuna.

Neka nas na sudjelovanje i najavu ovog događanja potaknu i riječi biskupa Mate Uzinića iz rujanskog broja *Kvarnerskog veza*: »Potreba demografske obnove naše domovine nameće se kao žurna i prioritetna zadaća. No nje nema i ne može biti bez obnove obitelji koja je u posljednje vrijeme, nažalost, ugrožena i izvana, lošim zakonskim rješenjima, i još više iznutra, nesnalaženjem u suočavanju sa svakodnevnim obiteljskim obvezama i osobito s problematikom odgoja novih generacija. Ključni preduvjet i jedne i druge obnove je stvaranje optimističnog ozračja i promjena mentaliteta prema braku, obitelji i djeci, kao važnim društvenim vrednotama.

Do stvaranja takvog ozračja i promjene mentaliteta je dosta teško doći jer nas iz dana u dan šokiraju različiti podaci koji neumoljivo govore o sve većem broju umrlih i sve manjem broju rođenih, ali i sve manjem broju vjenčanih i sve većem broju rastavljenih. Nedavno sam u jednim dnevnim novinama pročitao podatak da je u jednom naše malom mjestu u Dalmaciji u prošloj godini sklopljeno deset brakova, a osam ih se rastavilo. Nažalost, ni u drugim dijelovima naše domovine podaci nisu puno bolji. Pa ipak, stvaranje takvog ozračja i promjena mentaliteta su mogući. Oni su, mišljenja sam, osobito naša crkvena zadaća koju trebamo vršiti kroz naše pastoralno djelovanje. I moram reći da u pastoralnom radu s našim obiteljima, koji koliko god da je težak i izazovan nema alternativu, primjećujem znakove nade da će se to i dogoditi, da ćemo prestati tonuti i krenuti putem obnove naših obitelji bez koje nema budućnosti.«

*vlč. Zvonimir Badurina Dudić,
duhovnik PZZ*

DAN SLUGE BOŽJEGA BISKUPA ANTUNA MAHNIĆA

— KRK - KATEDRALA, 14. PROSINCA 2017. —

Euharistijsko slavlje u povodu 97. obljetnice smrti sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića slavit ćemo u Krčkoj katedrali u četvrtak 14. prosinca 2017. u 18 sati. Mole se župnici da pozovu svoje župljane da se toga dana okupe na svečanu svetu mi-

su koju će predvoditi **mons. dr. Đuro Hranić**, nadbiskup i metropolita đakovačko – osječki.

vlč. Saša Ilijić, postulator

IZ CARITASA BISKUPIJE KRK

12 GODINA PROJEKTA »LJETOVANJE U MARTINŠĆICI«

I ove godine u ljetnim mjesecima ugostili smo siromašnije obitelji s područja lijepe nam Slavonije u lijepoj nam Martinšćici. Radi se o projektu »Ljetovanje u Martinšćici« kojim Caritas Biskupije Krk u suradnji s Caritasom Đakovačko-osječke nadbiskupije omogućuje besplatno ljetovanje za siromašnije obitelji s više djece. Ove godine primili smo 18 obitelji, ukupno 95 osoba od kojih 61 dijete. Ostvareno je 994 noćenja.

Izuzetno nam je drago da možemo i kroz ovakav projekt vršiti temeljno posla-

nje Crkve te omogućiti onima koji si to ne mogu sami i koji možda nikad neće moći, da uživaju blagodati mora i sunca koje nam je podario dragi Bog. Najviše nas raduje, kako je jedan roditelj rekao, boravak na moru onih najmanjih koji pozitivno djeluje na njihovo zdravlje, kako tjelesno tako i duhovno. A uz ovaj odmor za tijelo prilika je to i za obnovu duha, tako se pored kuće gdje su obitelji smještene nalazi i župna Crkva u kojoj se roditelji mogu uključiti u službu čitanja, a djeca ministriranja.

KRONIKA BISKUPA IVICE PETANJKA

Svibanj

- 26. – 28. bio u pastirskom pohodu župe Linardići;
- 28. podjelio svetu Potvrdu u župi Linardići;
- 31. predvodio svetu misu i propovijedao povodom blagdana Pohoda BDM u Malom Lošinj u te se susreo s krizmanicima, roditeljima i kumovima.

Lipanj

- 1– 2. u katedrali sudjelovao na duhovnoj pripravi za svetkovinu sv. Kvirina, zaštitnika Krčke biskupije;
- 3. u katedrali suslavio svečano slavlje sv. Kvirina, zaštitnika biskupije;
- 4. u župi Mali Lošinj podijelio sakrament sv. Potvrde;
- 6. predvodio misu u župi sv. Leopolda Mandića u zagrebačkoj Dubravi povodom XVIII. Kapitula Hrvatske kapucinske provincije;
- 8. nazočio svetoj misi *Te Deum* na Teologiji u Rijeci;
- 9. – 11. gostovao u HKM u Berlinu i podijelio sakrament sv. Potvrde;
- 12. posjetio HKM u Stuttgartu;
- 15. u Rijeci koncelebrirao povodom svetkovine sv. Vida zaštitnika grada Rijeke i Riječke nadbiskupije i nazočio sjednici biskupa Riječke metropolije;
- 16. predvodio svetu misu i sprovodne obrede u povodu smrti fra Ivana Markanovića OFMCap;
- 19. sudjelovao na zasjedanju biskupa HBK i redovničkih provincijala;
- 23. sudjelovao na danu svećeničkog posvećenja otoka Krka na Glavotoku;
- poslijepodne predvodio misu svetkovine Srca Isusova na Zviranju, u kući »Moj mir«;

- 29. u katedrali zaredio za svećenika vlč. Antona Budinića;

Srpanj

- 2. propovijedao na mladoj misi vlč. Anton Budinića;
- 15. blagoslovio novu kapelu i oltar u kući ss. Milosrdnica u Velom Lošinj;
- 16. na Susku predvodio svetu misu povodom iseljeničkog dana;
- 23. nazočio srebrnoj misi vlč. Roberta Zubovića u Cresu.

Kolovoz

- 5. slavio svetu misu povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti u Svetištu M. B. Goričke;
- 7. u Krasu predslavio misu zadušnicu za pok. fra Bonaventuru Dudu;
- 8. nazočio sprovodnim obredima pok. fra Bonaventure Dude na Mirogoju i svetoj misi zadušnici u Franjevačkom samostanu na Kaptolu;
- 14. predvodio procesiju i slavio misu bdiženja Velike Gospe u svetištu M. B. Goričke;
- 15. u katedrali slavio svečanu svetu misu povodom svetkovine Velike Gospe;
- 21. – 25. sudjelovao na duhovnim vježbama na Košljun.

Rujan

- 1. u Krku sudjelovao na Biskupijskom / Županijskom stručnom vijeću vjeroučitelja;
- 8. predvodio svetu misu u Svetištu Majke Božje Bistričke povodom blagdana Male Gospe;
- 12. – 15. nazočio Susretu biskupa kapucina u Asizu.

➤ SVEĆENICI

IMENOVANJA I PREMJEŠTAJI U BISKUPIJI KRK

Odlukom krčkog biskupa mons. Ivica Petanjka OFM^{Cap}, došlo je do sljedećih imenovanja, premještaja i razrješenja u Krčkoj biskupiji:

vlč. ANĐELKO BADURINA razrješuje se službe župnika u Rasopasnom;

mons. IVAN BRNIĆ razrješuje se službe župnika i dekana u Malom Lošinju i imenuje se župnikom i dekanom u Vrbniku;

vlč. ANTON BUDINIĆ, mladomisnik, imenuje se župnim vikarom u Cresu;

vlč. TOMISLAV CRNOVIĆ razrješuje se službe župnika i dekana u Vrbniku i imenuje se župnikom u Velom Lošinju i Iloviku;

vlč. ANTON DEPIKOLOZVANE, biskupijski ekonom, razrješuje se službe župnog upravitelja u Polju i imenuje se župnim upraviteljem župa Beli, Dragozetići i Predošćica;

vlč. MILIVOJ GUSZAK razrješuje se službe župnika Ilovika i Unija i službe župnog vikara u Malom Lošinju te se imenuje župnikom u Rasopasnom;

vlč. MARIJAN KOSIĆ, župnik i dekan u Cresu, razrješuje se službe župnika župa Beli, Dragozetići i Predošćica;

vlč. KRISTIJAN KRAJNOVIĆ razrješuje se službe župnika u Lunu i župnog vikara u Novalji;

o. RAFAEL LUKARIĆ TOR razrješuje se službe župnika u Martinšćici i Stivanu;

vlč. dr. BOŽIDAR MRAKOVČIĆ razrješuje se službe župnog vikara za Beli, Dragozetići i Predošćicu te preuzima službu predavača Svetog Pisma na KBF-u u Zagrebu;

vlč. LUKA PALJEVIĆ razrješuje se službe župnika u Velom Lošinju i imenuje se župnikom u Polju;

vlč. RANKO PAPIĆ imenuje se župnim upraviteljem u Lunu;

vlč. FILIP ŠABALJA razrješuje se službe župnog vikara u Cresu i imenuje se župnikom Unija i župnim vikarom u Malom Lošinju;

vlč. ROBERT ZUBOVIĆ, dekretom gospićko – senjskog biskupa, razrješuje se službe župnika i dekana u Ogulinu te se vraća u matičnu biskupiju i imenuje se župnikom i dekanom u Malom Lošinju;

Vlč. DRAŽEN ZRILE, svećenik požeške biskupije, imenuje se na godinu dana župnim vikarom u Malom Lošinju.

➤ OBAVIJEST

U KRKU VJERONAUKE ZA ODRASLE

S novom pastoralnom godinom, u Krku započinje i nova godina vjeronaučnih susreta za odrasle. Susrete predvodi mons. Valter Župan, biskup u miru, u dvorani Biskupije, srijedom u 19.30 sati.

Susreti se preporučaju svim odraslim vjernicima, ne samo iz župe Krk nego i

svima zainteresiranima s područja otoka Krka, koji žele na jednostavan način naučiti ili obnoviti znanje o istinama kršćanske vjere. Mole se župnici da o ovome obavijeste svoje župljane.

► IZVJEŠTAJI

PROSLAVA SV. KVIRIN, ZAŠTITNIK KRČKE BISKUPIJE

— KRK, 1. – 3. LIPNJA 2017. —

Sveti Kvirin, zaštitinik Krčke biskupije ove je godine proslavljen u subotu 3. lipnja, svečanim koncelebriranim misnim slavljem u krčkoj katedrali kojeg je predvodio gospičko – senjski biskup mons. Zdenko Križić, a koncelebrirali su mons. Ivan Devčić, riječki nadbiskup i metropolit, mons. Dražen Kutleša, biskup porečki i pulski, domaći biskup mons. dr. Ivica Petanjak, krčki biskup u miru mons. Valter Župan te četrdesetak svećenika i redovnika Krčke biskupije.

Krčki je biskup mons. Petanjak na samom početku pozdravio biskupe te načelnike i gradonačelnike s područja Biskupije koji su nazočili ovom misnom slavlju.

U homiliji, biskup Zdenko Križić ispriopovjedio je ukratko o mučeništvu sv. Kvirina te napomenuo: »Sveti Kvirin nije bio nekakav fanatik koji je iz vjerskog ekstremizma prihvatio biti mučen. On je bio čovjek duboke vjere i dubokog iskustva Boga. Njemu je Bog bio vrjedniji od života i nosio je nepokolebljivu sigurnost da s Bogom ne može izgubiti život, jer je Bog njegov život i njegov je život u rukama Boga«, te nastavio: »Mučenici su ljudi koji su doživjeli jak susret s Isusom nakon čega razumiju da njihov život nema smisla osim ako ga posvema posvete njemu. (...) To su ljudi koji su Boga disali a ne samo naučili, koji su Boga u sebi osjećali a ne samo vjerovali da postoji.«

Biskup Križić također ističe vedrinu i mir s kojim su progonjeni kršćani trpjeli svoje mučeništvo. Taj mir i tu snagu dobili su od samoga Isusa. »Vjernik i danas može osjetiti kako upravo s vjerom i snagom dobivenom od Boga izdržava i podnosi ono što bi inače izgledalo nemoguće«. Posvjedočiti svoju vjeru, stati u obranu istine i evanđeoskih vrijednosti, jest ono što i da-

nas Bog traži od nas. Ne zatajiti Ga i onda kada to povlači sa sobom poniženje, trpljenje ili neku žrtvu. Pokazatelj je to naše vjere koja izrasta iz »dubokog osobnog susreta s Bogom koga se osjeća u dubini srca i koga se diše«. Do tog se iskustva, ističe biskup, dolazi molitvom, sakramentalnim životom i zauzetom ljubavlju.

Središnjem misnom slavlju prethodila je i dvodnevna priprava koju je 1. i 2. lipnja u krčkoj katedrali predvodio vlč. Zlatko Sudac.

Prvi dan ove duhovne priprave bio je satkan od predavanja, molitve zlatne krunice, euharistije i euharistijskog klanjanja.

Predavanje je nosilo naslov *Svetost kao inspiracija*. Vlč. Sudac istaknuo je kako je jasno da svijet drže sveci pa je htio pojasniti u čemu je zapravo njihova posebnost i njihova snaga. »Patnja i ljubav«, kaže, »dva su lica jedne medalje. I dok ljudi bježe od patnje, ne žele je vidjeti niti o njoj razmišljati, sveci čine upravo suprotno. Oni shvaćaju misterij patnje i svoju osobnost uranjaju u ljubav Krista na križu. Oni shvaćaju da nije rješenje u bijegu od patnje i svakodnevnice, koji zapravo samo produžuje agoniju, već u strpljivom prihvaćaju i razumijevanju križa«. »Svetac je ostvaren čovjek koji je ispunio smisao svoga bića, a smisao je čovjeka postati dionikom Božjega života. U svecu se očituje Božja riječ, Božja ljubav i njegovo milosrđe. Oni su svjedoci vječnoga i putokaz k njemu«. »Sveci su također mistici a to znači intimno i do kraja povezani s Onime od koga sve dolazi. Zato i mogu podnositi patnju i sve činiti iz ljubavi«.

Usljedila je molitva zlatne krunice koju je predvodio krčki župnik vlč. Anton Valković. Euharistijsko slavlje a zatim i

klanjanje predvodio je također vlč. Zlatko Sudac.

Drugi dan duhovne priprave na svetkovinu sv. Kvirina u krčkoj katedrali započeo je pokorničkim bogoslužjem. Vlč. Sudac je napomenuo kako nema čovjeka koji bi bio pošteđen napasti. Niti duhovni poziv niti odluka da se u potpunosti služi Bogu ne čine dušu otpornom od izloženosti napasti i vlastitoj požudi. Kroz njih su prolazili i sveci i upravo nam oni pokazuju kako upravo kroz tu borbu jača krepost, raste nada, a ljubav biva oplodena, pročišćena i produhovljena. Ispovijed u iskrenoj raskajanosti pomaže nam u tom rastu i zato je važno biti iskren prema sebi i prema Bogu. Vlč. Sudac istaknuo je kako ništa pa ni grijeh ne staje na putu Božjeg milosrđa, ali je važno da sami ne blokiramo sebe u susretu s Bogom svojom malodušnošću, lijenošću ili vjerujući da nismo dostojni Božje ljubavi.

Nakon mogućnosti za sv. ispovijed, uslijedilo je misno slavlje. U prigodnoj homiliji vlč. Zlatko je rekao: »Isusovo pitanje upućeno Petru, ali upućeno jednako i svakome od nas danas: *Ljubiš li me?* mora biti mjerilo cjelokupnog našeg promišljanja i života. Ovaj svijet kojeg je okosnica moć i učinkovitost tako lako odbacuje ljubav. Definicija Boga jest ljubav i Evanđelje Isusa Krista objava je bezuvjetne Božje ljubavi. Njome je sve protkano i sve žudi za njom. U našem vremenu osamljenosti i očaja velika je potreba za ljudima srca, za onima koji poznaju božansko srce i hrane se na njemu. Oni svijetu objavljuju srce koje prašta, sluša, tješi, povezuje ... i tako se suprotstavljaju mržnji, zavisti, podijeljenosti...«

Nakon euharistijskog slavlja koncert *Pjesmom ususret sv. Kvirinu* održala je Maja Blagdan sa svojim bendom.

SVETKOVINA SRCA ISUSOVA - DAN SVEĆENIČKOG POSVEĆENJA - OKUPILA SVEĆENIKE I REDOVNIKE NAŠIH OTOKA

— 21. I 23. LIPNJA 2017. —

Prigodom svetkovine Srca Isusova – Dana svećeničkog posvećenja svećenici i redovnici Krčke biskupije okupili su se po pastoralnim područjima na kratku duhovnu obnovu i druženje.

Svećenici i redovnici otoka Krka, predvođeni o. biskupom Ivicom Petanjkom, okupili su se tako u petak 23. lipnja u franjevačkom samostanu u Glavotoku.

Susret je započeo predavanjem kojeg je održao fra Antun Badurina, gvardijan samostana franjevac trećoredaca u Krku. Predavanje na temu *Otajstvo Isusovog pogleda*, temeljilo se na evanđeoskom prikazu Isusovog poziva upućenog cariniku Mateju, kasnije apostolu i evanđelisti. Iz prikaza kojeg nam autobiografski donosi sam Matej: »Odlazeći odande, ugleda Isus carinika zvanog Matej, gdje sjedi u carinarnici. I

kaže mu: 'Pođi za mnom! On usta i pođe za njim.« (Mt 9,9), predavač uočava kako pozivu prethodi Isusov pogled koji je jedinstven, osvajajući, sveobuhvatan i prodire do dna bića – toliko različit našem koji se zaustavlja na onome površnome i šturo. Isus svojim pogledom skida etiketu koju čovjek nosi i ne samo da mu pruža razumijevanje, prihvaćanje i praštanje već stvara novog čovjeka, otkrivajući i ohrabrujući u njemu sve talente i potencijale koje u sebi nosi. Isusov pogled poručuje: »Čovjek nije samo ono što se trenutno vidi već i sve ono što bi mogao i trebao biti, nije samo ono što vidi čovjek već i ono što u njemu vidi Bog: sliku svog ljubljenog Sina«.

Isusovi sugovornici zahvaćeni su sugestivnošću Isusovog pogleda i u otajstvu tog pogleda zrcale se njihove najpotresnije

osobne drame. Isusov pogled objava je Božjeg pogleda – odraz je stvaralačkog, svep-rožimajućeg, nježnog i milosrdnog Očeva pogleda koji nas prati od iskona. Sva nam spasenjska povijest otkriva Božji pogled koji je stvaralački, pronicljiv i neprestano bdiye nad čovjekom i vodi ga. U čovjeku pak raste čežnja i hrabrost gledanja Boga, uzajamnost pogleda između čovjeka i Boga. Sva starozavjetna čežnja koja je rasla i bujala u srcima izabranog naroda, dobiva svoje ispunjenje u Kristovom pogledu punom ljubavi – tom sažetku cijele Radosne vijesti. I danas je, podcrtava fra Badurina, čovjek neupitno potreban Božjeg pogleda, pogleda koji mu mijenja dušu, koji ga izvodi iz bijede i otkriva mu koliko je ljubljen.

Predavač zaključuje kako je svaki vjernik pozvan da, zagledan u Krista, na ljude i svijet koji ga okružuju gleda Kristovim pogledom. Kršćanin je pozvan biti vidjelac – vidjeti daleko preko vanjštine i etiketa, do unutarnje onostranosti i tako bolje razumjeti i snalaziti se u stvarnosti u kojoj živi.

Nakon predavanja uslijedila je prigoda za sakramentalnu ispovijed i Euharistijsko klanjanje.

Koncelebrirano euharistijsko slavlje predvodio je krčki biskup Ivica Petanjak. U homiliji, biskup ističe kako se Srce Isusovo, iako ranjeno mnogim grijesima i razočaranjima, nikada ne predaje niti prepušta melankoliji. U Srcu Isusovom sadržani smo svi mi, u njemu nalazimo svoju utjehu, snagu, ono preuzima naše terete i krijepi nas. I mi, oslonjeni na njegovo srce, moramo nositi svoj jaram, ne prepuštati se i ne odustajati, znajući da uvijek imamo njega koji nam u tome pomaže i preuzima glavninu na sebe. Učeći od njega, napominje biskup Ivica, ni mi ne dobacujmo svoj križ već ga nosimo s ljubavlju za druge.

Dana 21. svećenici lošinjskog i creskoga dekanata okupili su se u crkvi sv. Nikole u Ćunskom. Tu malu duhovnu ob-

novu predvodio je mons. Valter Župan, biskup u miru.

Prvi dio sastojao se od egzorte u kojoj je otac Biskup govorio o krivom poimanju, osobito danas, riječi ljubav – gdje se pod tim pojmom maskira svaka vrsta senzualnosti, pa se veliki broj rastava opravdava riječju – nema među nama više ljubavi tj. emocije. Biskup je upozorio da je ljubav usko vezana uz žrtvu, odricanje i darivanje te da je Bog prvi prema nama pokazao kako se voli i to upravo u žrtvi i darivanju – najprije utjelovljenjem, a kasnije smrću na križu. Također je ukazao da se među vjernicima, ali i među svećenicima iskrivilo značenje pojma žrtve, da ona gubi smisao kada mi za nju nemamo razumsko obrazloženje ili motivaciju, što je potpuno krivo. Naveo je mnogo primjera koji to potvrđuju: u Starome zavjetu kada je Bog tražio od Abrahama žrtvu vlastitoga sina jedinorođenca, zatim neposluh kralja Šaula Božjoj riječi – Bog je od kralja tražio *herem* – potpuno uništenje stoke i svega neprijateljskoga blaga što Šaulu nije bilo razumski opravdano te je svojim neposluhom učinio što nije bilo po volji Gospodinu (1 Sam 15,9-11).

Naveden je i primjer fatimskih vidjelica koje su svoje obroke u ono vrijeme oskudice darovala za siromaha te sami trpjeli glad kako bi to prikazali kao pokoru za obraćenje grešnika, da se ljudi spase od paklenoga ognja te znamo kako je Bl. Djevica Marija u jednom ukazanju izjavila da je takva pokora Bogu mila. Razumski nerazložno, ali Bogu itekako milo! Na koncu je otac Biskup zaključio kako Bog od nas svećenika traži zalaganje, napor i rad, ali da na koncu znamo da je ovo Božji stvar te da ostalo trebamo prepustiti Njemu. To znači založiti se, raditi za dobro, za spasenje duša, ali kad sve učinimo kažemo »učinismo što smo bili dužni učiniti, ostajemo beskorisni sluge« (Lk 17,10).

Nakon egzorte slijedila je sv. Misa i kratko Euharistijsko klanjanje na kojem smo izmolili litanije Srca Isusova za snagu

i ljubav u pastoralnome radu. Nakon duhovnoga programa zajedno smo svi svećenici otišli u samostan sv. Frane u Nerezinama, gdje nas je dočekaao ručak kojeg su pripravile Euharistijske Službenice Srca Isusova i Marijina.

Svećenici rapskog dekanata prigodno okupljanje, uz svetu misu i druženje, upriličili su 23. lipnja u Supetarskoj Dragi.

vlč. Zvonimir Seršić
vlč. Franko Markulić

SUSRET VJEROUČITELJA I ODGOJITELJICA U VJERI RIJEČKE METROPOLIJE

— O. CRES, 22. LIPNJA 2017. —

Dana 22. lipnja, u organizaciji Katehetskog ureda Krčke biskupije, održan je 15. u nizu susret vjeroučitelja i odgajateljica u vjeri Riječke metropolije. Susret na kome je sudjelovalo osamdesetak vjeroučitelja i odgojiteljica u vjeri održan je na otoku Cresu u Creskom dekanatu na području župe Cres uključujući pripadajuće župe i mjesta Loznati, Lubenice i Valun. Susret je započeo gostoprimstvom domaćina u čije je ime nazočne dočekaao i pozdravio creski župnik vlč. Marijan Kosić.

Nakon razgledavanja znamenitosti grada Cresa, uz stručno vodstvo, okupljeni su u zajedništvu dvanaestero svećenika i krčkim biskupom Ivicom Petanjkom proslavili svetu misu zahvalnicu, za proteklu školsku godinu i sva primljena dobra, u župnoj crkvi u Cresu. U propovijedi biskup Ivica osvrnuo se na djelovanje apostola Pavla koji je svojom zauzetošću oko svakovrsnoga dobra kršćanske zajednice sam prije svega činio ono što je propovijedao te tako davao primjer revnosti u nastojanju oko obraćenja i kršćanskog odgajanja duša, na što je bis-

kup pozvao i sve vjeroučitelje/ice i odgajatelje/ce u vjeri. Imati vjeroučiteljski poziv nije posao koji se radi samo za plaću već on mora biti znak oduševljenosti za Boga i ljude, rekao je biskup Ivica, potičući okupljene da još bolje i oduševljenije navještaju Evanđelje živeći svoj vjeroučiteljski poziv. Na kraju svete mise nazočnima se obratio i predstojnik Katehetskog ureda Krčke biskupije vlč. Anton Peranić koji se zahvalio creskim vjeroučiteljima i svećenicima za rado prihvaćenu i kvalitetno ostvarenu organizaciju susreta.

Nakon jutarnjeg djela uslijedio je zajednički ručak i nastavak obilaska ostalih znamenitosti od čega je posebno bila zanimljiva povijest Lubenica, o čemu je govorio lubenički župnik Denis Žuškin. Nakon ovoga posebnoga mjesta sudionici su nastavili do živopisnoga Valuna, gdje je susret završio u radosnom ozračju bratskoga druženja.

MK

SVEĆENIČKO REĐENJE VLČ. ANTONA BUDINIĆA

— KRK, 29. LIPNJA 2017. —

Tijekom svečanog misnog slavlja u krčkoj katedrali, na svetkovinu sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 2017., polaganjem ruku i posvetnom molitvom krčkog biskupa mons. Ivica Petanjka, đakon Anton Budinić iz Malog Lošinja zaređen je za svećenika Krčke biskupije. U misnom slavlju koncelebrirao je i biskup u miru mons. Valter Župan te šezdeset i četvorica svećenika i redovnika.

Ređenika je predstavila s. Ida Malnar koja je, prije misnog slavlja, predvodila i molitvu Zlatne krunice.

Prvo čitanje pročitala je Ines Beg, psalam su otpjevali bogoslovi Tomislav Končurat i Michael Nikolić, drugo čitanje pročitao je bogoslov Saša Malović, a Evanđelje je navijestio mons. Mladen Mrakovčić, dekan i župnik u Rabu.

U tijek obreda svećeničkog ređenja nazočne je uputio fra Diego Deklić OFM, gvardijan samostana na Košljunu.

Biskup Ivica održao je prigodnu homiliju. Napomenuo je kako smo u svom životu često obilježeni svojim počecima koji daju ton i temelj cjelokupnom životu. I dok nam ti životni počeci bivaju određeni od naših roditelja i okoline, postoje počeci koje također nismo zaslužili i nisu plod naših promišljanja i odabira, ali jesu našeg pristanka. »Te početke zovemo milosnima i spasonosnima i ti počeci mogu popraviti i promijeniti sve one ljudske mane i pogreške, samo ako mi to želimo. Svatko dobiva mogućnost novog početka i sve one rane koliko god bile teške, duboke i krvave mogu prerasti u znakove i obilježja spasenja i proslave. Mogu postati slavne rane, spasonosne rane, ozdraviteljske rane.«

Novi početak koji im je dao sam Isus Krist, ističe krčki biskup, povezuje i apostole Petra i Pavla, inače toliko različite i nespojive. »On im daje novi početak pozivom da ga slijede i to kad su već u zreloj dobi, kad su već imali svoje planove i putove, kad nisu razmišljali ni o kakvom novom početku.« »Poziv je početak upoznavanja samoga sebe i rasta koji neminovno prolazi kroz sve moguće vrste problema, kriza, patnji, nedoumica, pitanja... koje jednim imenom zovemo križ«, pojašnjava biskup.

Osim što ih poziva, Isus se svojim učenicima i objavljuje. Ali otajstvo osobe Isusa Krista ostaje učenicima i narodu nedohvatljivo. Oni ga promatraju kao jednog od proroka, jednog od mnogih i tu je njihova najveća pogreška. »Isus nije jedan od mnogih. Isus je jedini. Isus je Mesija, Spasitelj, Pomazanik, Krist, Sin Boga živoga, kako jedino točno reče Petar apostol. On je Predodređeni Spasitelj kojeg narod čeka, makar ga čeka i očekuje da bude Mesija na potpuno drugačiji nego što će to Isus biti. (...) Zato je vrijeme oko blagdana svetog Petra i Pavla osobito pogodno za ređenje novih svećeničkih kandidata. Redi se za svećenika onaj tko je u Isusu Kristu prepoznao jedinog Mesiju. Tko je shvatio da Isus Krist nije jedan od mnogih, nego je Jedini. Da se Isus ne može ni sa kime uspoređivati. Da mu mnogi mogu biti slični, ali ne jednaki. Da je Isus Krist onaj za kojeg se isplati i u XXI. stoljeću sve ostaviti i poći za njim« napominje biskup. Ova svetkovina i ovo svećeničko ređenje poziv je svakom svećeniku da obnovi svoj mladomisnički žar i zanos i da Isusa ponovno stavi u središte svog života.

Mladomisniku je biskup Ivica rekao: »Dragi Antone! Stojiš na početku svoga definitivnog opredjeljenja za Isusa Krista. Samo ti znaš kako te je Isus Krist pridobio za sebe. Sad počinje put koji je samo Bogu poznat. Ako želiš na tom putu ostati i ustrajati čvrsto stisni Isusovu ruku i ne ispuštaj je što god da ti se dogodi u životu. Morat

ćeš poput svih nas i poput velikih proroka i apostola proći mnoga pročišćenja i mnoge izazove, ali zapamti jedno: Isus Krist jedini daje ono što obećava. Neka ti se zauvijek u svijest i pamet usiječe te tri riječi: Isus Krist jedini. Neka ti one budu vodilja i nikada Isusa Krista ne moj pomiješati i pobrkati s onim i onima što je s njim ne spojivo. Amen.«

Nakon homilije, na đakona, prostrto pred oltarom, zazvan je zagovor Svih svetih. Litanije su otpjevali vlč. Silvio Španjić i vlč. Božidar Volarić. Uslijedilo je polaganje ruku, prvo biskupa ordinarija Ivica, zatim biskupa u miru Valtera te potom svih prisutnih svećenika, izricanje molitve ređenja, odijevanje novozaređenog svećenika u misno ruho, pomazivanje njegovih dlanova te predavanje euharistijskih darova. Potom se novozaređeni svećenik Anton pridružio

biskupu i ostalim koncelebrantima u slavljenju euharistije.

Na kraju misnog slavlja biskup Ivica zahvalio se rektoru i odgojiteljima u Bogoslovnom sjemeništu u Rijeci te svima koji su doprinijeli ovom slavlju a zatim i čestitao vlč. Antonu i njegovim roditeljima i obitelji. Čestitke biskupu i vlč. Antonu u ime mladih izrekao je Paolo Kaštelan iz Cresa, a uručeno im je i cvijeće.

Pjevanje na misnom slavlju predodio je krčki katedralni zbor, a pjesmu mladomisniku otpjevao je i Dječji zbor iz Krka »Kapljice«.

Krčka katedrala tako je još jednom okupila vjernike sa svih naših otoka Krčke biskupije koji su radosno dočekali i molitvom podržali svog novog svećenika.

IŽ

MLADA MISA VLČ. ANTONA BUDINIĆA

— MALI LOŠINJ, 2. SRPNJA 2017. —

Nakon svećeničkog ređenja u krčkoj prvostolnici u četvrtak 29. lipnja te dvodnevne duhovne pripreme koju su predvodili župnik Omišlja dr. Anton Bozanić i župnik Velog Lošinja vlč. Luka Paljević, proslava mlade mise vlč. Antona Budinića održana je u nedjelju 2. srpnja u Malom Lošinju.

Ovaj radosni događaj započeo je dirljivim okupljanjem mnoštva vjernika ispred obiteljske kuće Budinić gdje su majka Madina i otac Silvano svome sinu svećeniku Antonu podijelili roditeljski blagoslov.

Nakon oproštaja od roditeljskog doma formirala se duga procesija svih nazočnih vjernika, ministranata i svećenika koji su uz mladomisnika, njegovu obitelj i mnogobrojnu rodbinu krenuli prema malološinskoj župnoj crkvi Rođenja BDM, uz molitvu i pjesmom Marijinog hvalospjeva *Veliča* koja je odjekivala lošinjskom Kalvarijom i ulicama do župne crkve.

Na ulazu u župnu crkvu, mladomisnika Antona, vjernike te obitelj i rodbinu u procesiji dočekao je malološinski župnik mons. Ivan Brnić koji je pred početak Mlade mise pozdravio mladomisnika i izrazio radost što je tijekom svog službovanja u Malom Lošinju doživio čak tri mlade mise te što je Bog udijelio da, nakon 60 godina, jedan malološinjan slavi svoju mladu misu.

Tijekom misnog slavlja kojeg su koncelebrirali krčki biskup Ivica, malološinski župnik mons. Ivan Brnić, hrvatski misionar u Zambiji vlč. Boris Dabo te još dvadesetak svećenika krčke biskupije prvo čitanje pročitao je s. Ida Malnar, psalam su otpjevale mladomisnikova majka Madina i sestra Iva Budinić, drugo čitanje pročitao je David Kučić, a Evanđelje je navijestio fra Diego Deklić, gvardijan franjevačkog samostana na Košljunu.

Propovjednik, krčki biskup Ivica Petanjak u propovijedi je naglasio: »Sam Isus želi da tvoja ljubav prema njemu bude beskompromisna. Da se nitko i ništa ne postavi između njega i tebe. Nekome će izgledati kao da je Isus egoist koji sve hoće samo za sebe. Tako može razmišljati samo netko tko Isusa ne poznaje. Isusov odnos prema nama uvijek je nadahnut Isusovim odnosom prema Ocu. Isus se utjelovio i postao čovjekom radi nas ljudi i radi našeg spase-nja, ali taj Isusov odnos prema nama nismo diktirali mi, nego Otac. Daje Isus ljubio nas onako kako smo mi ljubili njega i kako ga ljubimo, svi bismo bili razapeti, svi bi na križu visjeli. Kad bi Bog vraćao nama kako mi vraćamo njemu, svi bismo bili razapeti. A Isus je istu ljubav koja vlada između njega i Oca primijenio na nas. Isus svakoga od nas ljubi onim istim intenzitetom ljubavi koja vlada između božanskih osoba Presvetog Trojstva. Zato između Isusa i mene ne može postojati nijedna ljubav koja bi ovu ljubav nadilazila. Ako je ima, onda Isusa nismo dostojni. Kad tad ćemo se pokolebati i izgubiti tlo pod nogama. Samo savršeni odnos između nas i Isusa Krista jamči da ćemo moći prihvatiti svakog čovjeka. Ako uklonimo Isusa Krista iz svoga života, ako bilo tko drugi zauzme Kristovo mjesto u našem životu, sav će nam svijet ići na živce. Najprije ćemo se posvađati i zaratiti mi koji živimo pod istim krovom.

Najgore odnose imamo s onima za koje smo se oženili i udali, koje smo sami slobodno birali, s djecom koju smo rodili, s braćom i sestrama s kojima nas vežu krvne veze, s braćom i sestrama u samostanskim obiteljima, sa svećenicima u istoj biskupiji... Najprije se zaratimo sa svojim ukućanima, a najdulje se smješkamo i slatko govorimo s onima koji su nam nitko i ništa. Stopostotni licemjeri« naglasio je biskup Petanjak istaknuvši kako Isus želi da ga svaki njegov učenik ljubi kao što on ljubi Oca. »Pozvani smo na savršenu ljubav. I tu ljubav nitko i ništa ne smije zamagliti, pa čak ni ljubav prema vlastitom životu. Isusu

pripada naše srce, naše misli, naša volja, naše želje, duša i tijelo. Sve naše frustracije i sva naša nezadovoljstva proizlaze iz toga što mi ovo znademo, a ne živimo. Kad bismo počeli tako živjeti, na zemlji bi nastao raj. Tko prima Isusa, prima Boga samoga koji je Isusa poslao. Tko napoji nas u Isusovo ime, Isusa je napojio. Ali nitko ne može pretendirati da bude primljen u ime Isusovo ako ne nastoji živjeti kao Isus. Isus i njegov učenik moraju biti jedno kao što su Isus i Otac jedno. I nitko ne može reći da to ne može postići. To neće doći samo od sebe, ali onaj tko to želi i na tome radi uspjet će i drugi će te prepoznati kao drugačiju osobu«, rekao je propovjednik naglasivši kako ne želi da ovo ostanu tek lijepe riječi izrečene zato što je Mlada misa. »Ne, ovo nisu samo riječi, već život. Počnimo ih živjeti i vidjet ćete promjenu. Ako Krist zauzme prvo mjesto u našem životu, u našem će srcu biti mjesta za svakog čovjeka. I prije bilo koje veće, a osobito velike odluke, pitat ćemo: Što bi Isus sada učinio? Je li ova odluka po Božjoj volji? Je li ova odluka po evanđelju?«

Obraćajući se mladomisniku biskup Petanjak mu je poručio: »Dragi Mladomisniče! Tvoje mladomisničko geslo kaže: *O ljubavi tvojoj, Gospodine, pjevat ću dovijeka* (Ps 89,1), a na pozivnici je prizor s Posljednje večere: Isus pere noge učenicima. Savršeno si povezoao riječi i gestu. Ljubiti znači služiti! A služiti znači kraljevati. Tako se gradi Kraljevstvo Božje. Tko hoće u Kraljevstvu Božjem biti prvi i kraljevati, mora drugima noge prati. Mora pred drugima stajati - klečati - u stavu poniznosti. Neka ti ova gesta i ove riječi budu trajno nadahnuće u tvome svećeničkom služanju.«

Na kraju svečanog misnog slavlja kojeg su svojim pjevanjem uveličali članovi župskog pjevačkog zbora iz Malog Lošinja pod ravnanjem s. Ivanke Crnčan mladomisniku su upućene čestitke u ime prisutnih svećenika, ministranata i župne zajednice.

Čestitku u ime prisutnih svećenika mla-

domisniku je uputio župnik Orleca vlč. Denis Žuškin, u ime ministranata Malog Lošinja Antonio Badurina, Robert Škorvaga te brat Matej Budinić, a u ime župljana župe Mali Lošinj ujak Mario Hofmann.

Nakon izrečenih čestitki, mladomisnik Anton Budinić zahvalio se svima, a posebno svojim roditeljima, braći i sestrama, rodbini, svim svećenicima, duhovnicima, bogoslovima, ministrantima, župnom zboru, prijateljima kao i svim župljanima koji su se svojim nesebičnim darivanjem uključili u ovo slavlje.

U danima nakon mlade mise mladomi-

snik Anton Budinić održao je trodnevnicu, misna slavlja u crkvi Navještenja Marijina (Annunziatti) na Čikatu, u crkvi sv. Martina te u malološinjskoj župnoj crkvi Rođenja BDM. Prvoga dana trodnevnice u ponedjeljak 3. srpnja nakana svete mise bila je za sve dobročinitelje koji su mladomisnika pratili kroz život. Drugog dana trodnevnice u utorak 4. srpnja mladomisnik je slavio misu na groblju sv. Martin s nakanom za sve vjerne mrtve. Zadnjeg dana trodnevnice u srijedu 5. srpnja održano je misno slavlje u župnoj crkvi u Malom Lošinj s nakanom za sve vjerne mrtve iz obitelji Budinić i Hofmann.

BLAGOSLOV NOVE KAPELE I OLTARA U VELOM LOŠINJU

— 15. SRPNJA 2017. —

U samostanu sestara milosrdnica u Velom Lošinj, u subotu 15. srpnja 2017., blagoslovljen je novi oltar i kapela posvećena svetoj Lujzi de Marillac, suutemeljiteljici sestara milosrdnica. Euharistijsko slavlje s obredom blagoslova kapele i oltara predvodio je mons. dr. Ivica Petanjak, krčki biskup. Uz Biskupa su koncelebrirali župnik vlč. Luka Paljević, vlč. Mate Polonijo i vlč. Milivoj Guszak. Osvrnuvši se na liturgijska čitanja dana, Biskup je u homiliji ukazao na važnost Isusovih riječi »Ne bojte se!« (Mt 10,31) te pozvao vjernike da se ne boje svjedočiti vjeru u Isusa Krista. Također, ne treba se bojati u teškim trenucima svakodnevnog života, okupljati se oko oltara i moliti Boga za pomoć – poručio je.

Na početku misnog slavlja, u ime sestara milosrdnica Provincije Majke Dobrog Savjeta – Rijeka, dobrodošlicu Biskupu, svećenicima i vjernom puku ove župe izrazila je s. M. Danijela Sinčić, provincijalna poglavarica. Podsjetila je sve prisutne da sestre djeluju u Velom Lošinj od 1951. kada su preuzele brigu za starije i bolesne osobe u domskom smještaju. Od pedestih godina prošlog stoljeća djelovalo je puno

sestara na ovim prostorima koje su snagu za svoj rad crpile iz molitve i klanjanja pred euharistijskim Isusom.

Zbog dotrajalosti stambenog prostora, a sa željom da sestre i dalje ostvaruju svoje poslanje na ovim prostorima, sestre su obnovile samostan te uredile novu kapelu. Idejni projekt za uređenje liturgijskog prostora napravila je arhitektica Vera Klepej Turnšek. Križ koji dominira u središnjoj apsidi kapele te lik svete Lujze na bočnom zidu, izrađeni u glini, djelo su umjetnice Margarete Krstić. Također, glagoljski natpis na oltaru *kruh života* kao i detalj na tabernakulu rad su iste umjetnice.

Slavlje sv. Euharistije u zajedništvu s vjernicima bila je prigoda sestrama da zahvale svima koji na bilo koji način podržavaju rad sestara milosrdnica i njihovo djelovanje na ovim prostorima.

Također, sestre su osobito zahvalile biskupu Petanjku na duhovnoj brizi za sve sestre milosrdnice koje djeluju na području Krčke biskupije.

s. Janjka Mazić

LJETOVANJE BOGOSLOVA ODRŽANO NA OTOKU SUSKU

— 17. - 21. SRPNJA 2017. —

Radost Evanđelja ispunja srce i čitav život onoga koji susretne Isusa

Uz zajedničku molitvu i svetu misu, program ljetovanja bio je podijeljen u dva dijela: radni dio, koji je pripremio i predvodio biskup Ivica, te slobodno vrijeme za kupanje i osobnu molitvu. Uz Oca biskupa, s nama su na ljetovanju bili povjerenik za pastoral duhovnih zvanja vlč. Ranko Papić, te naš domaćin, zasigurno jedan od najpoznatijih svećenika naše biskupije, među narodom poznat i kao »župnik koji dolazi sa neba«, vlč. Tomislav Debelić.

Tijekom našeg boravka na Susku posjetili su nas vlč. Mate Polonijo, vlč. Luka Paljević, vlč. Silvio Španjić te naš ovogodišnji mladomisnik, vlč. Anton Budinić, koji su nam svojim dolaskom željeli dati podršku na našem putu svećeničke formacije, te s nama podijeliti svoja iskustva.

Tema radnog dijela bila je pobudnica Pape Franje *Evangelii Gaudium*, odnosno *Radost Evanđelja*. Ova pobudnica ili enciklika namijenjena je svima angažiranim u evangelizaciji i svojom je porukom ogledalo Papina djelovanja koji, kao Petrov nasljednik na Zemlji, prateći zbivanja u svijetu, potiče, pobuđuje u Crkvi osjećaj za djelovanje u rješavanju problema u svijetu. Otac biskup posebno je istaknuo Papinu konstataciju i predviđanja kako će najveća bolest 21. stoljeća biti depresija; svijet iz dana u dan ide naprijed a ljudi zbog svojih razočaranja, nezadovoljstva i nemogućnosti nalaženja izlaza iz svojih teškoća zaostaju za razvojem i napretkom svijeta. Sve je više onih koji nakon nekog vremena prestanu tražiti izlaz i izgube nadu u bolje sutra.

Isus Krist je na svijet došao da vrati nadu i radost u srca ljudi i zato smo mi, Crkva, pozvani danas donositi tu radost gdje je tuga, svijetlo gdje je mrak.

Glavni preduvjet našeg služenja drugima u radosti i donošenja svjetla drugima jest naša vlastita radost i ispunjenost, koja proizlazi iz susreta sa najvećom radosti i svjetlom, Isusom Kristom. Radost Evanđelja ispunja srce i čitav život onoga koji susretne Isusa, no za to ispunjenje nužno je potreban osobni, vlastiti susret s Isusom. Kao primjeri radosti služenja mogu nam poslužiti naši sveci i blaženici. Jedan od primjera zasigurno je Majka Terezija koja vozeći se vlakom na duhovne vježbe kroz prozor vani ugleda čovjeka koji vapi: »žedan sam« i tako počinje njen misionarski put donošenja svjetla u mrak gladnih, napuštenih i bolesnih. Ona je svoj susret s Isusom imala u susretu s njima. Ako nismo sretni u susretu s Isusom, ne možemo ga radosno donositi drugima.

Moramo se svaki puta iznova obradovati susretu s Njim, poput učenika koji svaki puta u susretu s Isusom iznova doživljavaju radost. Svaki čovjek, a osobito svećenik, mora postati i nikad ne smije prestati biti Isusov učenik i biti svjestan da svijet sa Isusom i bez njega nije isti, a tako i naš vlastiti život i djelovanje. Nasljedovanje i učenje na Isusovu primjeru pomoći će nam da se odupremo iskušenjima koja nas mogu dovesti do toga da se sramimo svoje vjere i ne svjedočimo je drugima, a kada je o svećenicima riječ, da ne dolaze u napast obeshrabrivati one koji se žele odazvati pozivu.

Vjera nas mora oblikovati, postati kultura našeg života i utjeloviti se u nama. Tek tada ćemo moći izaći iz sebe na, kako Papa kaže, periferije, povezati se s drugima, upustiti se u rizik susreta s licem drugoga te doći u fizičku prisutnost drugoga i postati dionik njegovih boli ali i radosti. Tada ćemo na istinski način propovijedati pravoga Krista kojeg je dolazak na svijet

krvavo koštao ali se nije odrekao susreta s ljudima. Isus je svakom čovjeku pristupao jednako, s jednakom radošću i u svakom je vidio sliku Božju. Svatko je od nas pozvan naučiti otkriti Isusa u licu drugoga, prepo-

znati lice Božje u licu svoga bližnjega i ljubavlju kojom ljubimo Isusa, ljubiti bližnjega. To je najizvrsniji način širenja Radosne vijesti.

Zoran Maričević

U KRKU ODRŽANO BISKUPIJSKO (ŽUPANIJSKO) STRUČNO VIJEĆE VJEROUČITELJA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

— KRK, 1. RUJNA 2017. —

U petak 1. rujna, u dvorani Biskupskog ordinarijata u Krku, održano je Biskupijsko / županijsko stručno vijeće vjeroučitelja osnovnih i srednjih škola. Susretu su, uz vjeroučitelje, nazočili krčki biskup mons. dr. Ivica Petanjak, predstojnik Katehetskog ureda Krčke biskupije mr. Anton Peranić te mr. Luka Paljević koji je kao član Odbora za pripremu nadolazeće Godine duhovnih zvanja okupljenima održao prigodno izlaganje.

Nakon molitvenog početka, vjeroučiteljima se najprije obratio biskup Ivica koji je istaknuo nenadomjestivu ulogu vjeroučitelja u vjerskom odgoju djece i mladih te, zatim, pojasnio kako je došlo do ideje da se sljedeća pastoralne godina posveti baš animaciji brige i zajedničkog nastojanja oko novih duhovnih zvanja u u našoj biskupiji.

Vlč. Luka Paljević izložio je plan ove pastoralne Godine napomenuvši kako se svim planiranim aktivnostima tek daje impuls i započinje ono što treba nastaviti rasti i što treba poticati i onda kada ta godina kalendarski bude završila. Saznali smo tako kako će se samo otvaranje Godine duhovnih zvanja zbiti prilikom Godišnjeg zavjetnog hodočašća naše biskupije na Trsat, 8. listopada o.g., kada će se uoči svete mise održati i prigodni pretprogram. Već prije otvaranja Godine, u subotu 16. rujna, održat će se biskupijski susret ministranata u Oazi Kraljice mira u Krku, nakon čega će u nedjelju 17. rujna, u svetištu Majke Božje Goričke, uslijediti podjela akolitata i letko-

rata našim bogoslovima Saši Maloviću i Josipu Karabajiću. U četvrtak 30. studenog očekuje nas đakonsko ređenje Josipa Karabajića u Putu. Cijela će pastoralna godina biti prožeta naknama i inicijativama sa ovom svrhom: tako otočni susreti mladih, godišnja klanjanja po župama, slavljenja misa s nakanom za duhovna zvanja, vrijeme Došašća i Korizme, organizacija biskupijskog hodočašća kao i godišnje Hodočašće djece na grob biskupa Mahnića, bit će u znaku angažirane molitve i promocije duhovnih zvanja. Sve bi kulminiralo proljetnim biskupijskim susretom ministranata i, ako Bog da, svećeničkim ređenjem u krčkoj katedrali. Ono što je iznimno bitno jest zajednički angažman cijele biskupijske zajednice: biskupa i svećenika, obiteljskih zajednica, djece i mladih kao i onih starije životne dobi. Osim molitve i kateheza potaknuo se i susret vjernika sa svećenicima te posjet obitelji, djece i mladih redovničkim zajednicama.

Nakon izlaganja, vjeroučitelji su, podijelivši se u grupe, promišljali o najboljem načinu integracije ove pastoralne inicijative u godišnji vjeronaučni plan i program. S. Blanka Plenča, iznijela je mišljenje grupe srednjoškolskih vjeroučitelja kako mlade treba potaknuti na stvaralačko izražavanje (u vidu intervjua, video uradaka i sl.), omogućiti im susret sa svećenicima odn. redovnicima i redovnicama koji bi im posvjedočili o svom duhovnom pozivu ali i, prema mogućnosti, organizirati zabavno

edukativna druženja u župama na temu duhovnog poziva. Zaključke grupe osnovnoškolskih učitelja iznijela je vjeroučiteljica Martina Jurjević: smatraju kako bi se u sklopu vjeronauka jedan sat mogao posvetiti duhovnom zvanju te drugi sat posjetu određenoj redovničkoj zajednici i susretu s Bogu posvećenim osobama. Osnovnoškol-

ski vjeroučitelji promišljali su i sljedeće Hodočašće djece na grob biskupa Mahnića te došli na ideju kako bi se animiralo vjeroučenike da za taj susret, zajedničkim kreativnim angažmanom, prirede slikovnicu na temu Mahnićeve života u svrhu boljeg upoznavanja našeg sluge Božjega.

IŽ

S. M. DINKA ANA DUVNJAK

(1939. – 2017.)

U ponedjeljak 19. lipnja preminula je s. M. Dinka Duvnjak iz benediktinskog samostana u Krku.

Sestra M. Dinka krsnim imenom Ana Duvnjak, rođena je 14. kolovoza 1939. u Matkovini pokraj Vrlike, u Dalmatinskoj Zagori, od oca Duje i majke Boje. Šezdesetih godina prošlog stoljeća obitelj se doselila u Đakovo. Tu je sestra Dinka upoznala Milosrdne sestre svetog Križa i odlučila se i sama postati redovnica 1963. Kao svečano zavjetovana redovnica došla je na službu u Krk, gdje je upoznala sestre Benediktinke i odlučila se na još radikalniji način redovničkog života. Tu je svoju želju ostvarila 1975. godine, uz pomoć sestre Hidelgarde, časne majke u ono vrijeme.

Sestra Dinka vršila je sve poslove koji se mogu naći u jednoj kući i klauzurnoj samostanskoj zajednici a čak u četiri mandata bila je časna majka – opatica.

U srijedu 21. lipnja u benediktinskoj crkvi Uznesenja B. D. Marije u Krku održani su sprovodni obred i misa zadušnica koju je, uz koncelebraciju tridesetak svećenika i redovnika, predvodio krčki biskup mons. Ivica Petanjak.

U homiliji, biskup objašnjava kako »Kršćanin ne može živjeti podvojenim životom. Za kršćanina ne postoji privatni i službeni život. Sveti Ivan Pavao II. je govorio: 'Vjera koja ne prerasta u kulturu je vjera koja nije u potpunosti prihvaćena, nije u potpunosti promišljena, nije vjerodostojno življena.' Drugim riječima, za kršćanina evanđelje Isusa Krista postaje stil i oblik njegova života. Postaje njegova kultura. Evanđelje prožima sve ono što on misli, radi, živi, kako se ponaša. Evanđelje je njegov život. Samo se tako može razumjeti za-

što je sestra Dinka zamijenila jedan način redovničkog života drugim.« Zatim nastavlja: »U ono vrijeme, kada se u samostanima živjelo u vrlo skromnim i teškim uvjetima, zamijeniti jedan oblik redovničkog života drugim, i to strožim, značilo je herojstvo, ali je značilo i ispravno shvaćanje redovničkog poziva, radikalnije nasljedovanje Isusa Krista. Nije se tražila svoja volja nego Božja.

Znalo se da postoji samo jedan put spasenja, a to je križ. I da postoji samo jedno sredstvo posvećenja i savršenstva, a to je opet križ. U samostan se ulazilo jer se željelo služiti Bogu i ljudima.« Da bi se ustrajalo u takvom odabiru i pozivu, potrebno je imati stalni kontakt s Bogom. »Zato je na prvom mjestu molitva. Molitva nije tek dodatak dnevnim aktivnostima ili sredstvo za kojim se posiže kad nema drugog izlaza. Ne, dan počinje i završava s molitvom. Molitva je najsvetiji posao. Iz nje proizlazi sve ostalo kako to sažima benediktinsko geslo: *Ora et labora! – Moli i radi!*«

Biskup Ivica istaknuo je značajku koja je bila tako izražena kod s. Dinke: čvrstina karaktera. »Odlazak takvih osoba«, ističe, »za sobom neminovno ostavlja jednu prazninu i cijelu zajednicu stavlja pred velike izazove. Zato je ova redovnička zajednica pozvana sada žarko moliti vodstvo i svjetlost Duha Svetoga da on pokaže kojim putem treba krenuti. Za tu će zajednicu sigurno moliti i sestra Dinka, koja je zajednici dala cijeli svoj život i služila joj i koja sada, iz kuće Očeve, može bolje vidjeti stvarno stanje i potrebe zajednice.«

Nakon svete mise, uslijedio je ukop pokojnice na samostanskom groblju.

FRA BONAVENTURA DUDA

(1924. – 2017.)

Fra Bonaventura Duda, franjevac-svećenik, član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba blago je u Gospodinu preminuo 3. kolovoza oko 9 sati u Franjevačkom samostanu sv. Ivana Krstitelja u Varaždinu, u 94. godini života, 76. redovništva i 68. svećeništva. Većinu života živio je i djelovao u Franjevačkom samostanu sv. Franje na Kaptolu u Zagrebu.

Bio je jednostavna i sveta života. Smatran je najuglednijim franjevcem na hrvatskom jezičnom području. Bio je teolog, bibličar, profesor-emeritus Sveučilišta u Zagrebu, prevoditelj, poliglot, pisac i pjesnik, kateheta, pedagog, skladatelj, dopisni član HAZU, zanosni propovjednik Božje riječi.

Rođen je u Rijeci 14. siječnja 1924. godine, krštenjem Roko. Rano djetinjstvo proveo je u selu Krasu na otoku Krku, gdje je s pet i pol godina krenuo u pučku školu. Školovanje nastavlja na Sušaku u građanskoj školi. Upoznavši trsatske franjevce, nakon drugog razreda, zamolio ih je da ga prime u samostan. Primili su ga i 1935. godine poslali u Varaždin na franjevačku gimnaziju. U novicijat je ušao 1941. godine. Na Katoličkome bogoslovnom fakultetu diplomirao je 1950. godine, a 15. siječnja iste godine na Trsatu proslavio mladu misu. Od 1946. godine objavio je mnoštvo znanstvenih, stručnih i kulturnih priloga te više od 40 knjiga.

Njegov životni put 1954. godine nastavlja se u Rimu gdje je na Franjevačkom sveučilištu 'Antonianum' postigao doktorat disertacijom o dubrovačkom dominikancu Ivanu Stojkoviću, ekleziologu iz XV. stoljeća. Nakon toga na Papinskom biblijskom institutu položio je biblijski licencijat. U Zagreb se vratio 1957. godine i ujesen postao asistentom na Katoličkome bogoslov-

nom fakultetu na kojem je vršio mnoge važne službe.

Bio je glavni urednik Zagrebačke Biblije, kapitalnog prijevoda Svetog pisma iz 1968. godine. S fra Zorislavom Lajošem (+1972.), prvotnim inicijatorom, ujesen 1962. godine sudjeluje u pokretanju Glasa Koncila. Širitelj je misli Drugoga vatikanskoga sabora s koncilskom ekipom predvođenom blagopokojnim profesorom Tomislavom Jankom Šagi-Bunićem, franjevcem kapucinom. Sudjeluje i opširno referira na dva temeljna pokoncilaska teološka simpozija o obnovi teologije u Santo Domingu (1965.) i u Rimu (1966.).

U punom jeku pokoncilske obnove liturgije tadašnja Biskupska konferencija Jugoslavije povjerava fra Bonaventuri Dudi izradu biblijskog djela Hrvatskog lekcionara u deset svezaka. Taj posao izveo je u najužoj suradnji s fra Jerkom Fućakom (+1992.). Za potrebe lekcionara nanovo su preveli Novi zavjet u izdanju Kršćanske sadašnjosti te izvršili lekcionarsku redakciju Psaltira Zagrebačke Biblije. I danas čitamo u bogoslužju tekstove koje su oni priredili. Obojica su sudjelovala u prijevodu Rimskog misala i Časoslova. Fra Bonaventura je sam preveo osamdesetak novih časoslovnih himana. Kasnije su se obojica zauzela i za prijevod Ekumenskoga Novog zavjeta (Zagreb, 1972.) te za ostvarenje tzv. Jeruzalemske Biblije (1994.).

Pridonio je u pokoncilskoj obnovi redovništva. Godine 1966. provincijali su mu povjerili redakciju prijedloga za obnovu franjevačkoga zakonodavstva – *Propositio pro accomodata renovatione Ordinis*.

Bio je neumoran pastoralni djelatnik, kao propovjednik, pisac, publicist i voditelj duhovnih vježbi. Mnogi su njegovi članci, objavljeni najprije u novinama i časopisima, kasnije sabrani i izdani u obliku knjiga.

Dobitnik je niza hrvatskih i stranih nagrada i priznanja. Od Republike Hrvatske odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića. Godine 2004. fra Bonaventura Duda dobio je u Zagrebu znanstvenu nagradu 'Annales Pilar' Instituta društvenih znanosti 'Ivo Pilar'. Nagradu je primio kao jedan od prvaka hrvatske teološke misli, jedan je od najuglednijih suvremenih crkvenih govornika. Godine 2008. godine primio je u Osijeku na Evangeličkom teološkom fakultetu Ekumensku povelju za zasluge u biblijskome ekumenizmu o 40. godišnjici izlaska Zagrebačke Biblije, kojoj je s književnikom Jurom Kaštelanom bio glavnim urednikom. Godine 2010. kardinal Josip Bozanić mu je na proslavi 60. obljetnice svećeništva udijelio odlikovanje pape Benedikta XVI. križ »Pro Ecclesia et Pontifice«. Godine 2010. tadašnji generalni ministar Reda manje braće fra Jose Rodriguez Carballo predao mu je Medalju 800. obljetnice Reda u znak zahvale u ime sve braće Reda. Godine 2014. za zasluge i postignuća za duhovnost i kulturu dobio je Medalju Grada Zagreba. Godine 2014. dobio je Nagradu Grada Zagreba za životno djelo. Godine 2014. dobio je Nagradu Grada Rijeke za životno djelo.

Sveta misa zadušnica u Krasu i sprovod fra Bonaventure Duda

U Krasu, rodnoj župi fra Bonaventure Duda, u ponedjeljak 7. kolovoza krčki biskup Ivica Petanjak OFMCap predslavio je misu zadušnicu. Koncelebriralo je 20-tak svećenika, a crkvu su ispunili mnogobrojni vjernici iz svih župa otoka Krka. Misi je nazočio i veleposlanik Republike Hrvatske pri Svetoj Stolici g. Neven Pelicarić.

U prigodnoj homiliji, biskup Ivica govorio je o fra Bonaventuri iz svog osobnog doživljaja i poznanstva, ponajprije kao njegov student i poštovatelj. »Ako želite da vas drugi poštuju i vole, morate biti zahvalni svojim profesorima, učiteljima i odgojiteljima jer su vas oni učili mudrosti ži-

vota. (...) Prof. Duda nas je kao prvačice, učio polako hodati i ulaziti u ono što je bit svega kršćanstva i svega svijeta, a to je Isus Krist. Otkrivati Isusa Krista i Božje tragove kroz povijest svijeta, koja po Božjim zahvatima postaje i povijest spasenja. Ova naša obična, svakodnevna povijest, možda puno puta dosadna ili turobna ili dramatična, dobiva svoje posebno značenje kad u nju zakorači Gospodin Bog i daje joj potpuno novi smisao.« Biskup Ivica ističe kako je fra Bonaventura bio profesor koji je oduševljavao studente te činio da oni zavole ono što im je tumačio. On je prvenstveno bio profesor »koji je vjerovao ono što je govorio i govorio što je vjerovao. Bio je jedan od profesora na čiji se spomen imena moramo pokloniti, jer bez njih ne bismo bili to što jesmo.«

Na kraju mise, sve okupljene pozdravio je župnik Krasa vlč. Vjekoslav Martinčić ističući ponos što je ova župa iznjedrila osobu tolikog značaja. Riječi ponosa i zahvalnosti izrekao je i vlč. Dinko Justinić, svećenik rodom iz Krasa kome je fra Bonaventura propovijedao na mladoj misi i s kime je ostao povezan cijeli život: »Kao skromni i jednostavni redovnik Male braće sv. Franje Asiškoga, svojom pojavom, svojim riječima, dobrotom i plemenitošću osvajao je srca ljudi te je svima bio nadahnuće i uzor predanog života Bogu i braći ljudima. Iz njegove je osobnosti zračila duhovna toplina, ljubav, dobrota i ljudska blizina te skromnost i jednostavnost. Po tim će odlikama ostati prepoznat, zapamćen i velik i za buduće naraštaje.«

Prigodni govor održao je i načelnik Općine Dobrinj g. Neven Komadin. Istaknuo je kako će za Dobrinjštinu fra Bonaventura uvijek biti »najveći sin Krasa i jedan od najčasnijih sinova općine Dobrinj« te kako će zauvijek pamtiti 3. kolovoza 2010. godine – blagdan Stipanje kada mu je uručio povelju kojom je postao prvi počasni građanin Općine Dobrinj te kako je fra Bonaventura s ponosom isticao da je »Krasanin, Krčanin i Kršćanin!« Zahvalio je

Božjoj providnosti koja mu je podarila privilegiju i čast da ga je poznao i što je svojim znanstvenim i teološkim radom, kao i radom na promicanju hrvatske kulture dao neizmjerni doprinos promociji i ugledu Općine Dobrinj i Domovine Hrvatske.

Uslijedio je blagoslov zemlje koja je uzeta iz dvorišta pokojnikove rodne kuće te je, prigodom sprovoda, ubačena u njegov grob.

DON FRANCESCO CESARI (CESARIĆ)

(1925. – 2017.)

Don Francesco Cesari rođen je u Mergu (župa Cres) 21. ožujka 1925. Zaređen je za svećenika u Veroni 27. lipnja 1948. godine. Sjemenišnu je gimnaziju polazio u Zadru, a teologiju započeo u Zadru i nastavio u Velom Lošinju. Nakon što je iselio u Italiju, završio je studij u Veroni i postao svećenik biskupije u Veroni. Svećeničko je služenje započeo na mjestu kapelana u župi Cadidavid i San Nicolo di Verona, a nastavio kao župnik u župama Engazzà i Terrazzo u okolici Verone. Zatim je imenovan bolničkim kapelanom u Isola della Scala u Veroni i ostao na toj službi do umirovljenja 2000. godine.

Don Francesco se 2000. godine vratio u Cres. U ljetnim mjesecima živio je u Mergu koji je posebno volio. Gdje god je bio a tako i u Cresu, don Francesco je bio poznat po svojoj skromnosti, samozatajnosti, uvijek u svećeničkom talaru. Svim creskim župnicima bio je spreman pomoći u ispovijedanju i održavanju ljetnih subotnjih Misa na talijanskom jeziku. Bio je čovjek molitve, vjeran svom svećeničkom pozivu. Na posebni način nosio je ljubav i pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji – kad je nemoć obuzela njegovo tijelo uvijek je imao krunicu u ruci i molio.

Sprovodu, održanom 8. kolovoza u Zagrebu, prisustvovalo je čak pedesetak stanovnika Dobrinjštine koji su htjeli ispratiti svog dragog patera Bonaventuru. U njihovo je ime, na Mirogoju, govor izrekla gđa. Radmila Borović. Na misnom slavlju koncelebrirali su i krčki biskup Ivica Petanjak, biskup u miru Valter Župan te četvorica krčkih svećenika.

Geslo don Francesca bilo je *O Maria: Totus tuus (O Marijo sav sam Tvoj)*.

U subotu, 26. kolovoza, okrijepljen sakramentima kršćanske utjehe pošao je s ovoga svijeta naš don Francesco u susret Milosrdnom Ocu.

Sprovod sa sv. Misom zadušnicom bio je u ponedjeljak, 28. kolovoza u župnoj crkvi sv. Marije Velike u Cresu. Svetu Misu i sprovod predvodio je biskup krčki mons Ivica Petanjak a propovijedao mons Valter Župan, biskup krčki u miru, uz sudjelovanje dvadesetak svećenika.

Svaka je smrt, ljudski govoreći, neizmjerni gubitak, a svećenikova osobito. Svaku smrt gledamo u svjetlu vjere, te sa svetim Pavlom u svakoj smrti posebno svaki svećenik smije reći: Za mene je život Krist, a smrt dobitak. Kao i na sam život, tako i na smrt mi vjernici gledamo kroz ozračje uskrsne radosti.

Ljudski se život s pravom može usporediti s najljepšim mozaikom, s vrhunskim umjetničkim ostvarenjem, koje se rađa u viziji umjetnika i koje tako često krasi - nama najsvetija mjesta - crkve. Vjerujem da to nije bez razloga, jer malo nam što može tako vjerno izraziti duboko otajstvo i smisao naroda Božjeg na zemlji, kao što nam to dočarava mozaik, satkan od

nepreglednog mnoštva sitnih i raznobojnih kamenčića, koji svi zajedno tvore savršenu i jedinstvenu kompoziciju.

Naš je don Francesco prelijepi i bogati mozaik svoga ljudskog i svećeničkog života stvarao postojano u ljubavi prema Bogu, Nebeskoj Majci i Crkvi. Gospodin, kojemu je, kao svećenik, čitavi svoj život tako vjerno služio, davao mu je, kroz to vrijeme, snagu da uvijek bude ustrajan službenik vječnih evanđeoskih vrednota, ali

i životno nadahnuće da se izdigne iznad prosječnosti i osrednjosti. Uspio je ostati daleko od svega onoga što narušava čast i dostojanstvo čovjeka Božjeg na zemlji.

Sestri pokojnog don Francesca Anđeli i cijeloj rodbini izražavamo našu kršćansku sućut. Milosrdni Bog kome je naš dragi pokojnik vjerno služio neka ga nagradi životom vječnim.

vlč. Mario Kosić

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa Antuna Mahnića 18, HR-51500 KRK
tel. 051/221-018; fax. 051/221-483; e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr

Uredila: Irena Žužić

Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar

Na naslovnici: Bogorodica s Djetetom, župna crkva Rođenja BDM u Polju, 20. st.